

1. luku

Minä juoksin. En tiedä kauanko olin jo juossut. Tuntui, että kimmeltävät hanget ja lumiset nyppylät olivat loputtomia. Tuuli heitteli mustia hiuksiani suuhun ja silmille. Mielessäni pyöri vain yksi ajatus: *Missä Toivo oli?* Toisten susien ilmestyessä, Toivo oli jäänyt täysin alakynteen. Sen lajitoverit olivat painaneet sen maahan ja ärisseet uhkaavasti, niin että kuola oli valunut Toivon kasvoille. Ne olivat näykkineet sitä kyljistä ja korvista ja kierrelleet uhkaavasti. Sitten ne olivat lähteneet minun perääni ja jättäneet Toivon lähättämään hankeen. Ja minä olin juossut pakoon! *Miten raukkamaista!* Sätin itseäni. Olin juossut itse karkuun pelastaakseni oman nahkani ja jättänyt ainoan ystäväni kitumaan lumeen. Tai no, olivathan Auringonsäde ja Rastassilmä minun ystäviäni, mutta he eivät olleet samanlaisia kuin Toivo. Toivo ymmärsi ja rakasti minua. Oli aina ymmärtänyt ja rakastanut. Ja tunne oli molemminpuolinen. Meidän välinen ystävyys oli aivan erilaista kuin minun, Auringonsäteen tai Rastassilmän ystävyys. Kyllähän he molemmat välittivät minusta ja olivat aina olleet ystävällisiä, olivathan he sentään minun eräänlaiset kasvattivanhempani, mutta silti Toivo oli aivan eri juttu. Olin löytänyt sen pentuna, kun olin ollut kuuden, ja olimme heti kuin luodut toisillemme. Silloin olin käveleskellyt metsässä ja miettinyt tulevaa kiipeilykoetta, kun jostain kauempaa oli kuulunut ulvontaa. Ulvonta kuulosti hätäiseltä. Olin mennyt lähemmäs, ja huomannut pienen sudenpennun, joka oli takertunut puuhun. Puu oli

ollut käppyräinen, ja susi oli ollut vaikeasti kiinni sen keskellä, kypälät solmussa. Kun se oli katsonut minuun, olin heti tuntenut voimakasta auttamisen halua. Olin repinyt ja riuhtonut oksia niin kauan, että susi oli viimein vapaa. Kun se oli päässyt vapaaksi, se oli heti tullut nuolemaan minua. Kumma kyllä, lähellä ei ollut näkynyt muita susia. Ei emoa, tai ketään, joka olisi tullut etsimään pentua.

- Oletko sinäkin orpo? Olin kysynyt pennulta.

Pentu oli vingahtanut aivan kuin olisi sanonut:

- Olen!

Kun olin hetken rapsuttanut pentua, tajusin, että minun oli lähdettävä syömään. Olin heiluttanut sille kättäni, mutta kun se oli tajunnut, että oli lähdössä, se oli alkanut ulista ja vikistä. Se oli katsonut minua kuin olisi sanonut:

- Ota minut mukaan!

Käännyin pennun puoleen, ja katsoin sitä. Silloin minä tiesin sen. Minun olisi otettava pentu mukaan. Olin napannut sen syliini ja se oli heti alkanut nuolla naamani. *Me olemme täydellinen pari. Kaksi orpoa, kaksi hylättyä. Me kuulumme yhteen.*

- Annan sinulle nimeksi Toivo. Se muistuttaa minua siitä, että minulla on aina sinut, enkä menetä toivoa, olin kuiskannut sen korvaan.

Siitä lähtien, olimme olleet erottamattomat ystävät.

Miettiessäni tuota kohtaamista, muistin taas miten kamalasti ikävöin silläkin hetkellä Toivoa. Sen lämmintä turkkia ja kieltä, joka lipaisi aina ohimennen nenänpäästäni. Hidastin hieman tahtiani. Minun oli kuuma. Hengästytti.

Sivelin ruskeaa pantaani, joka oli hiestä märkä.

Leirissämme jokainen syntyi omaan tehtäväänsä, ja jokaiseen tehtävään oli omanvärinen pantansa. En ollut syntynyt leirissä, mutta minut oli otettu metsäkuiskaajaksi, koska sitä minä osasin. Metsäkuiskaaja osasi puhua eläimille, ja kutsua niitä.

Siinä mietiskellessäni olin hidastanut kävelyvauhtiin ja huomasin kuinka pimeys ympäröi minut. SE, oli oikeaa pimeyttä. Päivän hämäryys ei ollut mitään verrattuna siihen pimeyteen, mikä laskeutui heti, kun kello tuli kolme. Minua alkoi hieman pelottaa, mutta en tahtonut myöntää sitä itselleni. Tiesin pimeyden vaarat. Kenenkään ei ollut turvallista hiippailla yksin metsässä, vaan kaikkien olisi ollut olla kello kolmelta leirissä, myös metsästäjien. Se oli turvallisuussääntö, jonka Vanhin oli määrännyt sen jälkeen, kun Juolukanlehti oli joutunut surman suuhun metsästysreissullaan. Se oli ollut suuri suru koko heimolle, kun hänen ruumiinsa oli löydetty läheltä Susirotkoa. *Mutta minun täytyy löytää Toivo!*

Samassa kuulin äänen. Se kuulosti aivan ulvonnalta. Toivon ulvonnalta. Käännyin katsomaan taakseni. *Olinko kuullut harhoja?* Ei, en varmasti ollut, niin todelliselta se kuulosti. Metsästä, kumpareen takaa jolkotteli harmaa otus, jonka korvat olivat pystyssä ja hieman ruskehtavat ja kädessä oli valkoinen laikku...

- Toivo! Minä kiljaisin.

En ollut koskaan ilahtunut kenenkään näkemisestä yhtä paljon. Toivo tunnisti ääneni ja lähti juoksemaan minua kohti. Minäkin pinkaisin juoksuun. Lumi pölysi, kun

kierähdin lumeen, ja annoin Toivon nuolla naamani märeksi karhealla kielellään. Nauroin ja painoin naamani Toivon turkkiin. Elämä oli taas täydellistä. Toivo vierelläni, en pelännyt mitään.

Kampesin itseni pystyasentoon. Toivo loikkasi pois päältäni, ja lähti jolkottelemaan edelläni, korvat terhakkaasti pystyssä. Kävelimme niin kauan, että pakkanen alkoi nipistellä poskia ja väsymys kaihertaa silmiä. Jalat tuntuivat hajoavan kasaan. Poronahkasaapikkaat tuntuivat kiviltä jaloissa. Minä lysähdin hankeen, ja huokaisin Toivolle:

- En jaksa enää senttiäkään.

Toivo kävi maahan viereeni, kuin suojellakseen, ja minä käperryin sen kainaloon. Toivon turkki haisi vereltä, lumelta ja yöilmalta. Siihen minä nukahdin revontulten loimutessa taivaalla.

2. luku

Kirkas valo paistoi silmiini. Oloni oli lämmin. Sitten ajatus iski mieleeni: *Missä Toivo oli?* Pongahdin seisomaan niin että yläpuolellani oleva öljylamppu heilui. Lamppu? Mistä se oli siihen ilmestynyt. Vastahan olin maannut lumessa pää painettuna Toivon turkkiin...

- Missä Toivo on! Minä huusin hädissäni.

Huutaminen teki kipeää, ja päätä huimasi, joten minun oli pakko mennä taas makuuasentoon.

- Älä hyvä lapsi huuda! Se ei tee sinulle hyvää nyt, sanoi tuttu ääni vierestäni.

- Auringonsäde? Sanoin hiljaa.

- Kyllä, minähän se tässä, Yönsilmä, Auringonsäde sanoi ja kumartui halaamaan minua. Hän mumisi korvaani:

- Me olimme niin huolissamme sinusta. Luulimme, että olit kuollut. Rastassilmä, Saukkoparta ja Kalliosormi lähetettiin etsimään sinua ja he löysivät sinut parin sadan metrin päästä leiristä. Oli onni, ettet kuollut! Hän huokaisi lopuksi.

Minä rutistin Auringonsädettä. Hän tuoksui puolukkamehulle ja vahvoille yrteille. Hänen vihreä kasvitietäjän pantansa kutitti poskeani. Kyyneleet nousivat silmiini, mutta annoin niiden tulla. Auringonsäde pyyhki kyneleeni lempeästi. Sitten hän meni takan ääreen, ja kauhoi sen edessä olevasta padasta porosoppaa, kaatoi teetä mukiin ja toi ne minulle. Yhtäkkiä juuri, kun olin laittamassa suuhuni ensimmäistä annosta soppaa, Toivo

ilmestyi oven suuhun Rastassilmän kanssa. Rastassilmä hymyili partaansa ja sanoi ystävällisesti:

- Jokos täällä on Yönsilmä vironnut? Sinulle tuli nimittäin vieras.

Toivo jolkotti viereeni ja minä rutistin sitä. Auringonsäde ja Rastassilmä lähtivät ja jättivät meidät kahden.

Porokeitto lämmitti mukavasti, ja katsellessani tulta ja silitellessäni Toivon turkkia, minulla oli niin uskomattoman onnellinen olo, etten enää oikeastaan muistanut päivän aiempia inhottavia tapahtumia.

Silloin ovelta kuului terävä koputus. Lusikka tipahti kädestäni säikähdyksestä ja onnistuin läikyttämään porokeittoa rinnuksilleni. Toivo nosti päänsä ja ponnahti istumaan korvat höröllään.

- Sisään, sanoin varovasti.

Ovi avautui ja siinä seisoj itse heimon Vanhin. Hänen hiuksensa olivat nutturalla ja hänellä oli yllään punainen viitta, nahkasaappaat ja vihreä takki. Hän sulki oven ja istahti penkille viereeni.

- Miten voit? Hän kysyi.
- Aivan hyvin, vaikka pää onkin vielä vähän kipeä, sanoin.

Ihmettelin, miksi hän tuhlassa aikaansa jutellakseen minun, pienen lapsen kanssa, ja kysymään henkilökohtaisesti minun kuulumisiani. Yleensä hän keskusteli vain aikuisten kanssa tärkeistä asioista kuten metsästyskaudesta ja siitä, riittäisikö yrttivarasto koko talven ajaksi. Tuli hiljaisuus.

Kumpikaan ei sanonut mitään. Tuli rätisi, ja Toivo painautui minua vasten kuin turvaa hakien. Yhtäkkiä Vanhin puhkesi

puhumaan. Hänen silmänsä olivat kiinni ja hän puhui hiljaisella tasaisella äänellä:

- Sodan aika on koittamassa. Tulee vaikeuksien aikoja ja raakoja, verisiä sotia. Kauan sitten kun maailma syntyi, syntyivät myös nämä elementit tuli, vesi ja ilma. Ne yhdistyivät ja niistä tuli yksi. Timantti, jota ensimmäiset lappalaiset alkoivat vaalia. Satoja vuosia kului ja kaikki oli täydellistä. Kunnes syttyi sota. Se sota oli hirmuinen ja siinä kuoli monia ihmishenkiä ja monia kyliä tuhoutui. Mutta kaikkein pahinta oli se, että myös Timantti tuhoutui. Jäljelle jäi kolme heimoa. Jokainen heimo sai yhden palan Timanttia, jota heidän täytyi vaalia. Siitä heimot saivat nimensä. Tulenheimo, Vedenheimo ja Ilmanheimo.

Minä tiesin tuon tarinan. Olin kuullut sen jo silloin kun minut oli tuotu Tulenheimoon pienenä nyyttinä. En oikeasti edes kuulunut mihinkään heimoon, mutta minut oli jätetty vain keskelle erämaata yksin. Minut oli löydetty Tulenheimon mailta, kylmänä ja kohmeessa, mutta elossa. Vanhin oli löytänyt minut, kun oli ollut matkalla Vanhimpien tapaamiseen, ja siitä olen hänelle ikuisesti kiitollinen. Minulla ei ollut mitään tietoa vanhemmistani, mutta onneksi minulla oli Rastassilmä ja Auringonsäde. Vanhin jatkoi:

- Yhtä neljättä palaa ei löytynyt. Nyt kun sota on lähellä palaset ovat vaarassa. Palat on löydettävä ja yhdistettävä ja sinun on tehtävä se. Tähdet ovat sinut valinneet ja sinun on kerättävä palaset ja etsittävä se kadonnut pala. Lähde aamun koitteessa ja ota ruokaa

ja muita tavaroita mukaan. Sinä olet ainoa toivomme
Yönsilmä! Lähde salaa, sillä kukaan ei saa nähdä sinua!
Vanhimman ääni yltyi huudoksi ja hänen kätensä tärisivät
rajusti.

- Tässä, hän veti viittansa helmoista kristallin palan.
Olin nähnyt sen ennenkin. Se oli Tulenheimon
Timantinpala. Se hohti punaista ja oli taivaallisen kaunis.
Vanhin otti käteni omiinsa ja painoi timantin käsiini. Se
lämmitti ja kihelmöi.

- Pidä siitä huolta, Vanhin kuiskasi.
Yhtäkkiä hänen suuret tummansiniset silmänsä laajenivat.
Hän tarrasi minua olkapäistä. Minua rupesi pelottamaan ja
olin vähällä kirkaista. Sitten hänen otteensa yhtäkkiä löystyi
ja hän valahti maahan kuin kuollut.

- Apua! Vanhin on kuollut! Minä kiljaisin.

Auringonsäde ryntäsi kotaan hiukset sekaisin ja pelokas katse vihreissä silmissään.

- Mitä täällä tapahtuu! Hän huudahti.

Nähdessään Vanhimman lattialla silmät tyhjinä tuijottaen, hän laittoi kädet suulleen ja yritti olla kiljaisematta.

Pari leirin vartijaa juoksi sisään, nosti Vanhimman käsivarsilleen ja kantoi hänet ulos.

- Mitä hänelle nyt tapahtuu? Kysyin Auringonsäteeltä.

Hän laski kätensä minun olalleni ja sanoi:

- Hänet viedään sairastupaan tutkittavaksi. Kyllä hän toipuu. Hän taisi saada jonkinlaisen shokkikohtauksen.

Meinasin kertoa hänelle, mitä Vanhin oli sanonut, mutta muistin sitten, että Vanhin oli ankarasti kieltänyt kertomasta kenellekään, joten en sanonut mitään.

Astuin kodasta ulos. Ei ollut kovin lämmin, mutta pärjäsin silti pelkällä villapaidalla. Olo ei ollut enää yhtä hutera, vaikka päässä pyöri vieläkin ja kurkkuun sattui. Mietin Vanhimman sanoja. Minun pitäisi lähteä huomenaamuna. Mutta oliko se, mitä Vanhin oli sanonut, totta? Entä, jos hän oli vain hourailut. Tai nähnyt unta. Tai entä, jos Vanhin oli saanut jonkinlaisen kohtauksen ja alkanut siksi puhua sekavia.

Ei, ei se niin ollut. Vanhin oli puhunut tosi selkeästi eikä hän varmasti ollut nähnyt unta. Puristin taskussani olevaa Timanttia.

Minun täytyy totella Vanhintä. Hän on viisain kaikista. Tänä iltana pakkaan reppuni, ja huomenna aamunkoitteessa otan Toivon mukaan, ja lähden.

- Mutta miten ihmeessä löydän sen viimeisen Timantin sirpaleen? Mutisin itsekseni, ja istahdin nuotion lähellä olevalle penkille seuraamaan, kun metsästäjät perkasivat ja vertailivat saaliitaan.
- Minun täytyy päästä tapaamaan Vanhinta, sanoin ehkä hieman liian kovaa, sillä metsästäjät kääntyivät katsomaan minua.

Yksi metsästäjistä kääntyi katsomaan minua ja sanoi:

- Häntä ei voi mennä tapaamaan. Hän on hyvin sairas.

Minä mutisin:

- No, ette tiedäkään miten tärkeällä asialla olen.

Nousin ja poistun paikalta. Mulkaisin vielä metsästäjiä, ja heilautin tummat hiukseni mielenosoituksellisesti heidän suuntaansa.

Kun saavuin sairastuvalle, siellä oli hirmuinen hälinä.

Hoitajia meni sisään ja ulos, ja jokaisen ilmeet näyttivät huolestuneilta ja puheet olivat hiljaista, hätäistä kuiskintaa.

Kuulin Mansikanlehden sanovan Koivuhiukselle:

- Hän ei ole vielä herännyt. Ja päähoitaja on hyvin huolissaan. Hänen pulssinsa on hyvin heikko.

Säikähdin. Entä, jos Vanhin ei heräisi? Miten minä sitten voisin jutella hänen kanssaan tulevasta tuhosta? Ja kaiken lisäksi suunnilleen kymmenen hoitajaa pyöri koko ajan hänen ympärillään lääkiten, ja lisäten peittoja ja antamassa kaiken maailman lääkkeitä. Miten ihmeessä pääsisin sisään?

Kiersin sairastupaa ympäri ja tutkin sitä. Rakennus oli tehty vankoista hirsistä. Yhdestä kohdasta se oli vähän laho. Siinä oli pieni aukko, johon juuri ja juuri pystyin työntämään käteni. Kopautin kädelläni puuta raon vierestä ja siihen tuli halkeama.

- Onpa lahoa puuta. Tämä täytyisi korjata, mutisin itsekseni ja kopautin toisen kerran.

Halkeaman viereen ilmestyi lisää halkeamia ja palasia irtoili. Reikä kasvoi ja kasvoi niin, että pian saatoin työntää pääni olkapäitä myöten aukkoon. Ponnistin. Käteni olivat jo sisäpuolella, mutta jalat jäivät heilumaan ilmaan. Yritin saada sisäpuolelta otteen jostain. Mutta siinä ei huoneessa ei ollut mitään, mihin olisi voinut tarttua. Vain pari pölyistä hyllykköä huoneen toisella puolella. *Tämä on kai jonkinlainen varasto.* Potkaisin itselleni vauhtia ulkoseinästä, mutta se oli virhe, sillä tipahdin kipeästi mahalleni niin, että hetken aikaa pöly satoi katosta kuin lumihiutaleet. Ähkäisin hiljaa ja saatoin vain toivoa, että kukaan ei ollut kuullut tipahdustani. Kömmän istumaan, ja käsivarttani vihlaasi kipeästi. *Toivottavasti mikään paikka ei murtunut.*

Menin ovelle ja painoin korvani kiinni siihen. Toiselta puolelta kuului kiireisiä askelia ja metallisia kolahduksia. Kun askelten äänet hetkeksi taukosivat, uskaltauduin kurkistamaan ovesta. Toisesta päästä tulvi valoa. Siellä oli ilmeisesti ulko-ovi. Pujahdin käytävälle. Hiippailin käytävää eteenpäin, kunnes tulin ovelle, jossa luki:

Huone 1. Ja sen vieressä: Huone 2 LÄÄKEVARASTO. Huone ykkösestä kuului ääniä. Jotkut keskustelivat siellä. Painoin korvani oveen, jotta pystyisin kuuntelemaan.

- Hän selvästi osoittaa heräämisen merkkejä, sanoi selvästi mies.

Taisi olla Kuusisilmä, arvelin.

- Niin, lääkkeet näyttävät vaikuttavan, naisääni sanoi.

Se oli Mansikanlehti. Se riitti minulle. Tiesin heti, että tämä oli oikea huone. Samassa kuulin jonkun tulevan sisäpuolelta ovea kohti. Painauduin seinän viereen, kun Kuusisilmä ja Mansikanlehti tulivat ulos. He katosivat käytävään, ja minä uskalsin taas hengittää. Pujahdin huoneeseen. Huoneessa hurisi jokin, ja siellä oli vain yksi sänky ja tuoli. Menin sängyn viereen. Siinä pienessä mytyssä makasi Vanhin, ja hengitti vaivalloisesti ja raskaasti. Järkytyin, miten pieneltä hän näytti.

- Vanhin? Minä kuiskasin hiljaa.
- Vanhin? Sanoin vähän kovempaa.

Ei hän herää. Tämä on ihan turhaa.

Mutta juuri silloin hänen silmänsä rävähtivät auki.

Säikähdin ja kavahdin kauemmas. Vanhin tuijotti minua, kuin odottaen, että puhuisin. Menin varovasti lähemmäs ja sanoin:

- Minulla on sinulle asiaa. Haluaisin jutella siitä tehtävästä. Miten löydän viimeisen timantin? Onko sinulla jotain tietoa siitä? Voi kerro minulle!

Vanhin vastasi hiljaisella ja kähisevällä äänellä:

- Löydät kartan minun kodastani. Siinä on kaikki, mitä sinun täytyy tietää. Täysikuu sinulle näyttää tien illansuussa. Ja nyt mene, tai olet tuomion oma.

Kuulin käytävältä askelia, jotka lähestyivät. Hädissäni katsoin ympärilleni. Oli vain puuseinät, sänky, tuoli, paljon lääkkeitä... ja sitten oli ikkuna, joka oli tuolin yläpuolella. En epäröinyt sekuntiakaan. Kiipesin tuolille ja kompuroin ikkunalle. Onneksi se oli auki. Työnsin pääni ulos, ja kylmä ilma tulvahti vastaan. Änkesin itseäni ulos ikkunasta kaikin voimin ja viimein pääsin ikkunasta ja heitin täyden kuperkeikan lumihankeen. Olin turvassa. Hetken.

5. luku

Joku oli aivan varmasti kuullut tömähdykseni. Kuului huutoa. Orvokinkukan pää ilmestyi ikkunaan. Hänen tummat silmänsä pyöristyivät. Näytti siltä, että kysymykset kohta räjäyttäisivät hänen päänsä. Minä kömmin pystyyn niin että lumi pöllysi. Juoksin niin lujaa, kuin jaloistani vain pääsin.

Naama punaisena syöksyn sisään ruoanlaittokotaan.

Aurigonsilmä katsoi minua hämmästyneenä ja oli pudottaan padan, joka oli täynnä puuroa..

- Mikä sinulle tuli? Hän kysyi.

Vilkaisin häneen vain nopeasti ja ryntäsin repulleni. Työnsin käteni sisään ja kaivoin esille parittoman villasukan, vanhan kaakaomukini ja karvaisen hiukan erikoiselta tuoksuvan karjalanpiirakan. Heitin sen olkani yli tuleen.

Sitten pakkasin reppuuni villasukat, (tällä kertaa parilliset) paksuimman villapaitani, makuupussin, nahkaisen vesileilin, kiviä, (tulen sytyttämistä varten) sytykkeitä, kahvipannun ja -puruja, kuivalihaa, savukalaa sekä kuivattuja hedelmien paloja ja vielä ison ruisleivän.

Enempää ei sitten mahtunutkaan. Kirjaimellisesti. Reppu pursui ja kahvipannun nokka törrötti ulos. Auringonsilmä oli katsellut touhujani hiljaisena. Hän tuli viereeni ja kysyi:

- Mihin sinä olet lähdössä, Yönsilmä?

- Ajattelin vain lähteä muutamaksi päiväksi metsään Toivon kanssa. Näin itsenäisyyttä ajatellen, sanoin niin vakuuttavasti kun vain osasin.

En ollut koskaan valehdellut Auringonsilmälle. Hän oli aina ollut tukeni ja turvani aivan kaikessa. Mutta nyt oli erityistilanne. Vanhin oli kieltänyt kertomasta. Ja Vanhinta piti totella.

- Toivo! Kutsuin sitä ja vihelsin.

Käveleskelin hermostuneesti ympäri leiriä ja katselin kuinka muut asettuivat illanviettoon. Odottelin täysikuuta ja sitä, että saisin kartan käsiini. Kultamuori paistoi savukalaa nuotiolla. Kalastajat soittivat kanteleita ja kitaraa. Soihdut paloivat ja kaikilla oli mukavaa. Paitsi minulla.

Toivo tuli luokseni ja menin sen kanssa istumaan nuotion ääreen. Olin niin hermostunut, että käteni tärisivät. Äidit pitivät lapsensa helmojensa suojissa, ja ne kurkistelivat sieltä muita heimolaisia, kuin oravat pesästään. Joku aloitteli laulua, johon muut yhtyivät. Toinen kertoi tarinaa kauheasta myrskystä, joka oli saanut kodat ja puut sortumaan ja kaatumaan. Minäkin olin kuullut sen tarinan monta monituista kertaa.

Pian huomasin tilaisuuteni koittaneen. Kaikki olivat keskittyneet joko syömiseen, tai muiden kanssa jutteluun. Hiippailin äitien takaa Vanhimman kodalle. Avasin oven varovasti ja astuin sisään. Tarkistin, ettei kukaan ollut seurannut minua, ja painoin sitten oven hiljaa kiinni. Siellä oli tosi hienoa. Eteisessä oli poronahkainen sohva, ja koristeellinen peili. Makuuhuoneessa oli kullattu sänky, ja peilipöytä, jossa oli paljon laatikoita.

- Vau! Huudahdin.

En ollut aikaisemmin käynyt Vanhimman kodassa, koska sinne pääsi vain, jos oli jollain erityisen tärkeällä asialla. Etsiskelin karttaa, mutta sitä ei ollut näkyvissä. Kurkkasin pieneen vaatekomeroon mutta siellä ei ollut kuin poronahkatakkeja ja punahuopaisia villapaitoja. Juuri silloin kuunvalo kultasi peilipöydän yhden laatikon. Muistin Vanhimman sanat: *Täysikuu näyttää sinulle tien illansuussa*. Avasin varovasti laatikon. Siellä, vanhojen mustepullojen keskellä oli vanha, hiehan rypistynyt kartta. Otin sen varovasti käsiini. Kuulin nuotiolta laulua. Hiippailin ovelle, ja luikahdin ulos. Hiippailin äitien takaa omalle paikalleni.

Kukaan ei tainnut huomata poissaoloani. Onneksi.

Huomasin pikku Puolukankukan, jota oli kerran vahtinut. Hänestä tulisi kasvitietäjä. Puolukankukalla oli puolukoista ja sen kukista tehty hieman vinksahantunut seppele. Kukat oli nuutuneita ja sai hänet näyttämään vieläkin suloisemmalta. Hän mussutti sientä ja näytti nauttivan. Partaukko saapui paikalle. Puolukankukka ja muut pikkuiset piiloutuivat nopeasti äitiensä helmojen suojiin. Partaukko oli kaikkien pikkulasten pelkäämä ukkeli, joka söi vain palaneita sieniä ja marjoja. Häneltä puuttui monta hammasta ja hänellä oli aina heinä suussa, ja tummissa silmissä tuima katse. Vaatteet olivat aina samat ja entisen kasvitietäjän panta oli reikiintynyt.

- Onkos täällä ruokaa? Hän kysyi möreällä äänellään.
- Mitäs sinä tahtoisit? Kultamuori kysyi ystävällisesti.

Hän oli vanha, kaikkien rakastama mummo, joka kertoili mielellään tarinoita ja hoivasi lapsia. Hän oli ainoa, joka ei

hiukkaakaan pelännyt Partaukkoa. Partaukko ja Kultamuori, olivat olleet opiskelijoita yhtä aikaa.

- Hän oli nuorena oikea hurmuri, oli Kultamuori kerran sanonut minulle silmät ilkikurisesti vilkkuen.

Minä en osannut lainkaan kuvitella Partaukkoa hurmurina, ja koko ajatus nauratti minua.

Partaukko istahti kunniapaikalleen nuotion keskelle. Hän sylkäisi heinäkorren suustaan ja nappasi nuotiolta sienen.

- Näitä! Hän sanoi.
- Niin kuin arvelinkin, Kultamuori sanoi ystävällisesti.

Minä istuin kauempana ja järsin lihanpalaa. Se maistui puulta. Partaukko mässytti sieniään ja se ällötti minua. Yhtäkkiä minulle tuli vain sellainen olo, etten kestä enää. Heitin lihapalan nuotioon ja poistuin paikalta Toivo perässäni, ja reisitaskussani olevaa karttaa tiukasti puristaen.

Horisontti vaihtoi väriään tummansinisestä violettiin. Pimeys meinasi viedä voiton, mutta jotenkin violetin sävy onnistui pitämään pintansa pimeyttä vastaan. Aamu oli vasta valkenemassa. Puin päälleni silkkipaidan, nahkaliivin, villapaidan ja takin. Kankeat nahkahousut eivät olleet kaikkein mukavimmat, mutta ainakin ne olivat lämpimät. Tarkistin vielä kahdeksannen kerran että kartta oli mukana. Karhuntuturkillalla varustetut housut päälle, reppu selkään ja viimeinen vilkaisu kotaan.

- Hei hei. Toivottavasti näemme vielä, kuiskasin sinne. Oli hiljaista. Kuului vain tuhinaa, kun muut oppilaat nukkuivat sängyissään. Olin onnistunut onneksi nousemaan ylös herättämättä ketään. Mieleeni tulivat Auringonsäde ja Rastassilmä. *Heitä tulee ikävä.* Kyyneleet tulivat silmiini. Toivo painautui tiukemmin minua vasten. Se taisi aistia suruni. Puristin Timanttia taskussani, ja sen lämmin hehku antoi rohkaisua.

- Mennään, kuiskasin Toivolle. Astuimme ovesta hyytävään ilmaan. Tuntui, että aika pysähtyi. Räkä oli jäätyä nenään ja en pystynyt sanomaan sanaakaan tuulelta. Toivon turkki meni solmuun. Tuulta uhmaten, lähdimme astelemaan rinnakkain kohti pimeää metsää.

Oli hiljaista. Tuntui että koko metsä nukkui. Ensimmäistä kertaa katsoin karttaa kunnolla. Keskellä luki: Tulenheimo. Sen lähellä luki: Karhukivi ja Susirotko. Kartassa oli pieniä tekstejä siellä täällä ja numeroita jotka olivat ilmeisesti jonkinlaisia mittauksia ja rajoja. Tulenheimon vasemmalla

puolella luki: Ilmanheimo. Ja oikealla puolella:
Vedenheimo. Aivan Vedenheimon vierestä virtasi joki.
Karttaan oli merkitty myös Auringonristeys sekä Rotko.
Kääntelin karttaa, ja yritin saada tolkkua siitä, missä olin.
Viimein, monen kartan kääntämisen ja päänraapimishetken
jälkeen, tajusin kartasta jotain, ja lähdimme Toivon kanssa
kävelemään syvemmälle metsään. Kävelimme ja
kävelimme hiljaisuuden vallitessa. Aina välillä Toivo ryntäsi
juoksuun jonkin hajun perään, ja tuli sitten jonkin ajan
päästä takaisin hiiri suussa tai sitten suu tyhjänä ja
hieman apea ilme kasvoillaan. Kohta se kuitenkin taas
innostui, ja lähti juoksemaan jonkin uuden hajun perään.

Kun olimme päässeet Karhukivelle asti, joka oli lähellä
Ilmanheimon rajaa, katsoin jälleen karttaa. Tutkiessani sitä,
huomasin kartassa oudon asian. Tulenheimon alapuolella
aivan kartan alareunassa näkyi himmeänä jotain. Näytti
siltä, että se oli yritetty saada hyvin heikolla taialla pois
näkyvistä, ja päälle oli tuhrittu jotain. Erotin sanan "heimo"
tuherruksen alta. Oliko olemassa vielä neljäs heimo? Ja
miksi en ollut koskaan kuullut puhuttavan sellaisesta?
Tiesiköhän Vanhin tuosta salaisesta heimosta? Hätkähdin
ajatuksistani ääniin. Ilmanheimon metsästyspartio oli
jossain lähellä. Minun täytyisi hakea muista heimoista
timantin palat ja etsiä kadonnut palanen. Voisiko se olla
tuossa salatussa heimossa?

Menin hetkeksi puun alle suojaan odottamaan, kunnes
metsästyspartio olisi mennyt ohi. Kaivoin eväitä repustani
ja annoin Toivollekin syötävää. Kävin nopeasti puun takana
toimittamassa tarpeeni. Pitkäksi aikaa emme voineet jäädä

paikoillemme, koska ilma oli erittäin kylmä. Tarkistettuani, ettei Ilmanheimon partioita ollut enää lähistöllä, lähdimme jatkamaan matkaa Ilmanheimon rajan yli, ja aina vain syvemmälle vihollisheimon maille. Kävellessämme alkoi tulla valoisampaa ja näin taas kunnolla eteeni. Hanki kimmelsi ihanasti. Partioon emme onneksi törmänneet, koska siinä olisi ollut selittämistä, miksi olin heidän maillaan. Kun olimme laskeneet pienen mäen alas, Toivo hörästi korviaan. Minäkin kuuntelin. Kuului vaimeita ääniä. Ihmisääniä. Rinteen takaa näkyi valoa. Kun olimme nousseet mäen ylös, huomasin lisää valoa ja kuulin selkeämmin puhetta. Sydämeni hypähti ilosta ja kauhusta. Olin perillä.

Ympärilläni oli kauheasti ihmisiä. Kaikki hyörivät tavanomaisissa touhuissaan. Kukaan ei onneksi tunnistanut minua. Täytyisi löytää Vanhimman kota, ja päästä hänen puheilleen. Ainoa toiveeni oli, että selviäisin tästä rauhanomaisesti ilman taistelua. Olin jättänyt Toivon metsän reunaan, koska en uskaltanut ottaa sitä mukaan. Tiesinhän kirjoja ahkerasti lukevana tyttönä, että Ilmanheimon tunnus oli metsäkauris. Susi erottuisi kyllä liian helposti.

Aukion keskustassa huomasin kodan, jossa luki suurin kirjaimin: VANHIN. Nyt tärppäsi! Hihkaisin mielessäni. Oven molemmin puolin seisoivat kaksi harmaa pukuista vartijaa. Varmaankin Vanhimman henkivartijoita, ajattelin.

- Mitä asiaa? Toinen vartijoista kysyi.

Toinen tarkasteli minua arvioiden ja sanoi sitten:

- Et näytä tutulta. Ja miksi sinulla on punainen villapaita jossa on kettuja? Eikös kettu ole Tulenheimon tunnuseläin?
- Enkö minä saa sitten tykätä ketuista? Kysyin viattomasti.

Mielessäni sätin itseäni siitä, että en ollut hoksannut laittaa takkia villapaitani päälle.

Toinen vartijoista katsoi minua tutkivasti.

- Oletko sinä Tulenheimosta? Olen nähnyt sinut kerran kokoontumisessa kun sinut esiteltiin heimoille. Muistan nuo silmät. Niin tummat. Mustat.
- No, tuota olen. Ja minulla on tärkeää asiaa heimonne Vanhimmalle, sanoin.

Pari muuta vartijaa oli myös alkanut kiinnittää huomiota minuun ja tulivat luoksemme kohotelleen varoittavasti metallikeihäillään.

- Seis! Toinen vartija huusi. Antaa tytön kertoa asiansa.

Rykäisin ja sanoin varovasti:

- Olen Yönsilmä Tulenheimosta. Vanhinpamme lähetti minut suorittamaan tehtävää mutta en voi puhua siitä teille. Minun on juteltava Vanhinpanne kanssa nyt heti.

Vartija joka oli huutanut, rykäisi ja sanoi:

- Kysyn Vanhimmalta onko hänellä aikaa. Hän saa itse päättää, mitä sinulla tekee.

Hän meni sisälle, ja minä jäin jännittyneenä odottamaan ulos. Muut hajaantuivat paitsi toinen ovivartija, joka jäi katselemaan minua.

Hetken kiusallisen hiljaisuuden jälkeen, toinen vartijoista tuli ulos Vanhimman kodasta.

- Voit mennä, hän sanoi minulle tyyliä.

Nyökkäsin, ja astuin sisään matalasta ovesta. Eteinen oli hieno, aivan erilainen kuin meidän Vanhinpamme kota, jossa oli joka paikassa jotain punaista. Tämä oli avara ja kaikuva, ja suurimmalta osalta vaaleanharmaa. Katosta roikkui kristalleja ja kaikkialla oli seinämaalauksia. Menin huoneeseen jonka arvelin olevan Vanhimman makuuhuone. Huoneen nurkassa vanha, harmaatukkainen mies istui kirjoittamassa jotain pöydän ääressä. Kuultuaan minun sulkevan oven, hän kääntyi katsomaan. Silmät olivat pienet ja harmahtavat, mutta terävät.

- Jahas, sinäkö olet se vieras Tulenheimosta?

Minusta tuntui, ettei sitä ollut tarkoitettu aidoksi kysymykseksi, joten en vastannut mitään.

- Istu! Vanhin käski.

Minä istahdin tuolille toiseen nurkkaan, ja jäin katselemaan Ilmanheimon Vanhinta. Vanhin siirsi tuolinsa aivan minun tuolini eteen. Sitten hän kysyi:

- No kerroppas minulle mikä on asiasi.

Vastasin hänelle katsoen häntä suoraan silmiin:

- Meidän Vanhinpamme lähetti minut suorittamaan tehtävää. On tulossa sota-aika ja minun täytyy estää se. Minun täytyy kerätä kaikki Timantin sirpaleet ja yhdistää ne.
- Mistä minä tiedän ettet valehtele. Oletko hankkimassa Timantin sirpaleita vain siksi, että te voisitte alkaa hallita meitä muita? Vanhin kysyi tuikeana.
- En valehtele. Miksi he laittaisivat pienen tytön matkaan jos haluaisivat valtaa. Eikö kannattaisi laittaa joku vakuuttavampi? Minä väitin.

Vanhin oli jonkin aikaa hiljaa. Se tuntui erittäin kiusalliselta, mutta lopulta hän sanoi hyvin hitaasti:

- Hyvä on.

Taas hiljaisuus. Minä katsoin tiiviisti Vanhinta ja olin jo kysymässä: No, missä se on? Mutta juuri silloin Vanhin nosti katseensa, katsoi minua tutkivasti harmailla silmillään ja sanoi hiljaa:

- Olet nokkela tyttö. Tule mukaani, Vanhin vastasi salaperäisen näköisenä.

Vanhin johdatti minut ovelle, joka oli hänen huoneensa perällä. En ollut aluksi huomannut sitä, sillä se oli täsmälleen samannäköinen kuin seinä. Vanhin avasi haan, ja veti oven auki. Siitä ei kuulunut äännähdystäkään. Kylmä ilma tulvahti vastaan oven avautuessa. Sisällä haisi kivelle ja kosteudelle. Soihtuja oli ripoteltu sinne tänne valaisemaan portaita. Kiviportaajat olivat liukkaat ja askeleet kaikuivat. Liukastelin Vanhimman perässä, ja luulin jo, että olimme perillä, mutta portaiden käytävä kuitenkin jatkui kohti pimeyttä. Soihtuja ei ollut. Ensin käytävä kapeni ja sitten leveni melkein luolaksi. Huomasin käytävän perältä valoa. Se oli hopeista ja veti luokseen. Valo kirkastui, kun kävelimme lähemmäs, ja yhtäkkiä olimme avarassa tilassa, joka oli täynnä valoa. Valo värjäsi seinät hopeisella hehkullaan ja sai varjot näyttämään suurilta ja pelottavilta. En voinut muuta kuin henkäistä ihastuksesta ja kauhusta. Kauhusta siksi, että en muistanut edes tarkalleen, milloin olisin nähnyt niin kirkasta valoa. Sitten näin valon lähteen. Se oli Timantti. Kiiltävä pala, joka näytti jäätä tehdyiltä. Se loisti omaa kirkasta valoaan. Aivan kuin olisi katsonut suoraan Aurinkoon.

- Tässä, Vanhin sanoi hartaasti. Tässä se on, Ilmanheimon timantti. En tiedä miten voisin antaa sinut pois, pikku kulta, hän leperteli ja silitti kiveä.

Minä olin hiljaa. Olin niin lumoutunut Timantista, etten saanut sanaa suustani. Vanhin silitteli Timanttia, kuin jotain kesyä eläintä. Hetken hiljaisuuden jälkeen sanoin:

- No uskotko minua varmasti? Annatko sen tehtäväni varten. On suuri suru, jos et anna sitä, sillä se on kaikkien heimojen parhaaksi. Mutta hyväksyn päätöksenne, mikä se sitten onkin.

Vanhin oli hiljaa. Hän näytti miettivän ankarasti.

- Annan kyllä, hän sanoi hyvin hitaasti. Mutta, jos saan tietää, että te puuhastelette jotain epärehellistä, mistä et maininnut, lähetän sotilaani hyökkäykseen.

Minä nyökkäsin. Samalla sisälläni paisuva ilo kasvoi niin, että minun olisi tehnyt mieli hyppiä ja hihkua, mutta kykenin pitämään naamani peruslukemilla. Olin onnistunut! Olin voittanut Ilmanheimon Vanhimman luottamuksen puolelleni ja suorittanut tehtäväni. Tai ainakin yhden osan siitä.

Hyvästellessäni Ilmanheimon Vanhinta, kuvittelin jo mielessäni Vanhimman ja koko heimon ilmeen, kun palaisin takaisin kaikkien Timantin palojen kanssa. Puristin tiukasti kädessäni olevaa nahkakääröä, joka sisälsi Ilmanheimon Timantin.

Saavuin leirin reunaan yhä onnellisissa tunnelmissa. Toivo tervehti minua iloisesti. Sillä oli ollut varmasti ikävystyttävää vain odotella tietämättä, mitä leirissä tapahtui. Päätimme jäädä leirin läheisyyteen yöksi. Minä otin esille makuupussini. Yö oli tullut jo toden teolla. Tähdet tuikkivat ja leiristä kuului ääniä. Söin hiukan ruisleipää, ja paneuduin sitten makuulle. Toivo istahti viereeni ja jäi vahtimaan. Pian se kuitenkin kömpi viereeni. Toivo hyrisi hiljaa ja pian minäkin nukahdin hymy huulillani.

9. luku

Herätessäni minulla oli hyytävän kylmä. Sormet kohmeessa kömmin istualleni ja makuupussista ulos. Etsin pari risua, ja kaivoin repustani kivet tulen sytyttämistä varten. Tuli syttyi parin minuutin kuluttua. Toivo oli käynyt aamumetsällä, ja nyt se jolkotti metsästä häntä iloisesti heiluen ja pieni jänis suussaan.

Olin juuri alkamassa syömään, kun tajusin, että leipä oli jäässä ja tunturipurosta hakemani vesi aivan mutaista. Keitin itselleni kahvia, koska pelkkä vesi maistui pahalta ja se lämmitti ihanasti. En edes erityisesti pitänyt kahvista, mutta nyt se maistui. Pakattuani makuupussin, lähdimme Toivon kanssa taivaltamaan. Oli päättänyt mennä seuraavaksi Vedenheimoon. Matka olisi pidempi kuin matka Ilmanheimoon, sillä Vedenheimo sijaitsi aivan heimojen maiden toisessa päässä. Lunta ei ollut onneksi satanut, ja lähdimme seuraamaan eilisiä jälkiämme. Taivallus kului laulaessa ja tarinoita kertoessa. Vaikka sudet eivät ymmärrä ihmisten kieltä, minusta tuntui, että Toivo ymmärsi. Se alkoi uikuttamaan pelottavissa kohdissa ja ikään kuin haukahti iloisesti, kun sankari voitti. Ja joka kerta, kun aloitin laulun, se alkoi ulvoa kohti tummansinistä taivasta. Puolenpäivän aikaan pysähdyimme levähtämään. Oli tullut jo hieman valoisampaa. Menimme suojaisan kuusen alle. Kun olimme hetken aikaa maanneet, alkoi jostain kuulua ääni. Ulvontaako se oli? Kyllä aivan oikein. Jossain lähellä oli susia. Toivo ponnahti pystyyn ja murisi. Minä vetäydyin reppuni kanssa kuusen taakse, ja yritin

vetää Toivoa mukaani, mutta se vain pysyi paikallaan lihakset jäykkänä, ja äristen uhkaavasti. Kuusen edustalta kuului ääniä. Sudet kiertelivät kuusta, haistelivat ja ärisivät nuuhkien ilmaa. Pian yksi susista työntyi kuusen sisään. Minä pidätin hengitystäni ja olin pyörtyä pelosta. Susi huomasi Toivon ja alkoi murista. Sitten Toivo hyökkäsi suden kimpuun ja ne alkoivat tapella. Kuului ähkimistä ja tömähdyksiä. Sitten Toivo alkoi uikuttaa. En uskaltanut katsoa. Sitten kuitenkin päätin olla rohkea. Itku kurkussa käännyin hiukan. Toivo makasi maassa ja veri valui vatsasta ja kurkusta ja värjäsi lumen punaiseksi. Toinen susi seiso Toivon päällä ja se mustat silmät kiiluivat. Se ei edes huomannut minua. Mutta tiesin, että pian huomaisi. Olin jo ryntäämässä pakoon, mutta sitten muistin viime kerran. *Ei, nyt minu täytyy auttaa ystävääni.* Ponnahti ylös, ja yritin säikäyttää suden pois, mutta se vain kiivastui. Se lähestyi minua uhkaavasti ja ajattelin: *Voi ei, nyt minäkin kuolen.* *No, ainakin kuolemme yhdessä Toivon kanssa.* Mutta, silloin kuusen ulkopuolelta kuului pitkä auuuu! Susi hätkähti. Se hypähti pois Toivon päältä ja ryntäsi kuusen toiselle puolen. Ryntäsin Toivon luokse.

- Voi rakas! Mitä se teki sinulle. Voi herää ole kiltti! Minä huusin niin hiljaa kuin pystyin, ja kyyneleeni kastelivat Toivon turkin. Toivo raotti varovasti silmiään ja minä henkäisin. Toivon kurkusta kuului korinaa. Sitten se ummisti taas silmänsä. Samaan aikaan kuusen ulkopuolella sudet rupesivat ulisemaan. Kurkistin oksien välistä. Susilauman edessä seiso toinen, suurempi lauma ja ne ärisivät toisilleen. Pienempi susilauma lähti loikkimaan pakoon

suurempi kannoillaan. Minä huokaisin helpotuksesta. Sudet olivat lähteneet. *Mutta Toivo, voi Toivo*, minä ajattelin ja vajosin sen viereen makaamaan. Itkin kunnes vajosin tiedottomuuteen.

Herätessäni olin jäässä. Hätkähdin, kun kuulin Toivon rohisevan hengityksen vierestäni. Se hengitti raskaasti ja vaivalloisesti ja silmät olivat kiinni.

- Voi Toivo miten saatoin nukahtaa ja unohtaa sinut! Minun olisi pitänyt tehdä jotain! Huudahdin järkyttyneenä.

Etsin vesileilini repusta ja tiputin pari pisaraa vettä Toivon suuhun. Ei mitään vaikutusta. Silloin se huokaisi raskaasti ja lakkasi yhtäkkiä hengittämästä. Tunnustelin kohtaa jossa Toivon sydän oli eikä siellä tuntunut mitään.

- Ei! Minä parkaisin niin että metsä raikui.

En saanut menettää Toivoa nyt.

- Ei, tämä ei ole mahdollista, ei voi olla, mutisin paniikissa.

Tiputin Toivon päälle lisää vettä, mutta mitään ei tapahtunut. Yritin muistella, mitä parantaja oli joskus sanonut minulle, mutta mieleeni ei muistunut mitään. Olin aivan paniikissa. Yritin kaivella repustani jotain, millä olisin voinut auttaa Toivoa. Mutta se oli liian myöhäistä. Toivo ei enää liikkunut lainkaan. Se oli kuollut. Kuollut!

Samassa tunsin lämmön käsivarressani. Aluksi luulin, että minullakin oli haava, mutta sitten tajusin. Lämpö tuli taskusta. Kaivoin esille Tulenheimon Timantin sirpaleen. Se oli lämmin. Painoin sen Toivon turkkiin, mutta mitään ei

tapahtunut. Kaivoin esille toisenkin Timantin palasen. Kokeilin sitäkin, mutta mitään ei tapahtunut. Sitten keksin. Molemmissa paloissa oli halkeamat ja ne sopivat toisiinsa kuin palapelin palat. Painoin ne yhteen jännittyneenä. Ne alkoivat hehkua ja lämpö levisi kehooni. Painoin sirpaleet Toivon turkkia vasten. Ei tapahtunut mitään. Toivon turkki oli kylmä ja se ei hengittänyt. Yhtäkkiä Toivon turkki alkoi värähdellä ja muuttui hopeiseksi. Toivo värähteli. Sitten se avasi hitaasti silmänsä. Se hengitti! Olin niin innoissani, että ryntäsin Toivon kaulaan ja rutisitin sitä.

- Sinä olet elossa! Hihkuin.

Toivo näytti pöllämystyneeltä. Sen turkki oli veressä, mutta kun katsoin sen kaulaa, huomasin haavan umpeutuvan pikkuhiljaa. Se oli ihmeellistä! Toivo oli noin vain herännyt Timanttien voimalla.

Kun olin ensin saanut Toivon kammettua ylös, syöttänyt sille ja itselleni kuivalihaa, ja tarkastanut, ettei sillä ollut ruumiillisia vammoja lähdimme taas matkaan.

10. luku

Lunta alkoi pyryttää taas illasta niin sakeasti, että jouduimme pysähtymään. Yö meni Toivon kanssa istumalla kuusen suojissa. Kumpikaan ei nukkunut, vaan tuijotimme hiljaisuudessa pimeyttä kuunnellen tuulen ulvontaa puissa.

Aamu valkeni kirkkaana ja lumisena. Minulta meinasi tippua silmät päästä, nähdessäni valkeat vatsaan asti ulottuvat kinokset. Keitin teetä ja annoin Toivonkin juoda loput. Minä söin ruisleipää, ja Toivo lumen alta löytyneen kuolleen, hiukan nahistuneen hiiren. Syötyämme ja tehtyä tarpeemme kuusen toiselle puolen, lähdimme matkaan. Taivaltaminen oli hidasta ja lopulta minusta tuntui, että olisin voinut vain jäädä makaamaan ja odotella, että lumi hautaisi minut. Istahdin hetkeksi hankeen, ja annoin lumihiutaleiden peittää takkini.

Hetken aikaa istuttuani, nousin ylös, ja lähdin uudelleen tarpomaan. Minä yritin raivata tietä Toivolle, jolla oli vaikeampaa kuin minulla, neljällä tassullaan.

Lopulta, kun hämärä alkoi laskeutua ja Toivokin osoitti väsymisen merkkejä, me saavuimme Vedenheimon rajalle. Olimme kiertäneet hiukan kauempaa oman leirimme ettemme törmäisi Tulenheimon metsästäjiin tai vartijoihin. Siinä vasta olisi ollut selittäminen, jos meidät olisi löydetty hiippailemasta omilta mailtamme, kohti Vedenheimoa, koska minua ei ollut edes näkynyt heimossa vähään aikaan. Kuulin joen kuohuvan jossain kauempana. Olin jo ihan loppu, enkä olisi enää jaksanut jatkaa, (eikä varmasti Toivokaan) mutta kun oli pakko. En voinut jäädä tähän. Lunta satoi vain sakeammin ja sakeammin, enkä meinannut nähdä mitään. Siristelin silmiäni pyryssä. Joki kuului lähempää. Missä kohtaa olimme? Toivo ulisi hiljaa ja minä yritin rauhoitella sitä, mutta ei siinä ollut järkeä, kun pelkäsin itse yhtä paljon. *Olemme eksyneet, emmekä löydä enää takaisin. Kuolemme tänne, ja lumi peittää meidät, ja*

vasta keväällä meidät löydetään täältä kohmettuneina, ja kuolleina. Sitten tehtävä jää kesken. Ja saattaa jopa olla, että kukaan ei koskaan löydä meitä, koska kaikki kuolevat sodassa.

- Ei mitään hätää Toivo, sanoin ääni täristen, mutta luulen, että se ei rohkaissut sitä.

Yhtäkkiä törmäsin johonkin kovaan. Sydän hyppäsi kurkkuun säikähdyksestä. Toivo ryntäsi luokseni ja alkoi nuolla minua, kuin olisin ollut kuolemaisillani. Kömmin ylös ja tajusin, että edessäni oleva este oli seinä! Minä aloin nauraa helpotuksesta, kun huomasin, että seinistä muodostui kota, jonka takana oli lisää kotia ja näistä kodista muodostui: Vedenheimon leiri! Olimme selvinneet perille asti. Hiippailin varovasti seinänviertä pitkin. Kyltissä kodan etupuolella luki isoin kirjaimin: SAIRASTUPA. Leirin keskustasta kantautui ääniä ja herkullisia tuoksuja. Mahani alkoi murista äänekkäästi ja tajusin, miten nälkäinen olin. Olin syönyt viimeksi aamulla, ja nälkä kaihersi vatsaa kuin lapio. Astelin reippaasti esiin ja muutama kääntyi katsomaan minuun, ja supisemaan ihmeissään katsoen samalla Toivoa epäluuloisesti. Huomasin leirin päädyssä oven jossa luki: VANHIN.

Toivo katseli ympärilleen ja murisi jokaiselle, joka jäi katsomaan liian pitkään. Vedenheimon Vanhimman ovella ei näyttänyt olevan vartijoita, joten kävelin vain metallista tehdyt portaat ylös ja koputin puiseen oveen.

- Sinä odotat tässä, sanoin Toivolle.

Hämmästykseni oven avasi suunnilleen ikäiseni poika, jolla oli tumma pörröinen tukka ja ruskeat pienet silmät.

- Täällä on joku tyttö, poika sanoi.
- Päästä hänet sisään, sanoi syvä naisääni.

11. luku

Astuin sisään pojan perässä. Ennen kuin painon oven kiinni vilkaisin vielä merkitsevästi Toivoon, jotta se ymmärtäisi olla aiheuttamatta härdelliä siitä huolimatta, että sen ainoa ystävä oli vieraassa talossa vieraiden ihmisten kanssa.

Kun käännysin ympäri, henkäisin ihastuksesta. Kaikkialla oli suorastaan häikäisevän sinistä, matoista taulujen kehyksiin asti. Poika käveli käytävää pitkin ja lopulta

saavuimme suunnilleen samanlaiseen huoneeseen, mitä Ilmanheimon Vanhimman kodassa oli ollut. Istahdin huoneen keskellä olevan pöydän ääreen. Vastapäätä minua istui nainen, jonka olin tavannut aikaisemminkin. Naisella oli pitkät pedon kynnet, ja harteillaan valkea viitta. Hän naputteli kärsimättömästi pöydän vaaleaa pintaa odottaen, että poika istuutuisi. Pojan istahdettua pöydän pätyyn, nainen käänsi katseensa minuun ja sanoi:

- Minä olin juuri puhuttelemassa tätä nuorta herraa hänen käytöksestään ja opiskelustaan, kun sinä keskeytit meidät.

Nainen sai vierailuni kuullostamaan kauhealta rikkeeltä, ja minä värähdin. Hän katsoi minua hetken, ja käänsi sitten haukankatseensa poikaan, joka painautui tuolillaan alemmas ja punastui. Nainen vaikutti juuri sellaiselta yksinvaltiaalta, mitä vanhoissa taruissa oli.

- No, mikä on asiasi, nainen kysyi katsoen minua tiukasti.
- Olen Tulenheimosta, sanoin epäröiden.
- Niin?
- Minulle on annettu tehtäväksi kerätä kaikki Timantin sirpaleet ja koota ne yhteen, jotta estäisimme sodan joka on ennustettu tulevan, sanoin hiukan reippaammin.
- Miksi minun ennustajani eivät ole nähneet mitään tällaista? Nainen kysyi hyvin epäluuloisena.
- En minä tiedä, sanoin hieman epäröiden.

Poika vaikutti kiinnostuneelta, varsinkin, kun piinausta ei tällä kertaa kohdistettu häneen.

Nainen vaikutti kiihtyneemmältä.

- En usko sinua. Tiedän, että tämä on jokin valhe, jonka avulla te voitte hyökätä tänne. Miten voit todistaa asian?
- No, minulla on tässä kartta ja Ilmanheimon sekä meidän Timantin sirpaleemme, sanoin ja kaivoin ne repustani näytille.

Nainen tarkasteli epäluuloisena Timantteja ja karttaa, kosketteli niitä, kuin olisi halunnut varmistaa, että ne olivat aitoja. Katselin sitä touhua hetken, keräsin rohkeutta ja sanoin:

- Sitä paitsi, onko järkeä lähettää pieni tyttö hakemaan palasia sotamielessä? Sehän on älytön ajatus, eikä teidänkin mielestänne.

Ajattelin, että ehkä teitittely olisi saanut naista hieman pehmenemään, mutta ei.

- Sehän on vain ovelaa. Ja olette näköjään käyttäneet vielä Ilmanheimoakin hyväksenne vai kuinka?
- Ei! Emme todellakaan! Mehän vain yritämme auttaa kaikkia heimoja! Huusin hädissäni.
- Miksi uskoisin sinua kakara! Vai yrität auttaa! Kyllä minä vain luulen, että sinua on huijattu!

Epäily hiipi mieleeni. *Entä, jos Vanhin olikin vain esittänyt nähneensä näyn, ja sillä olikin ollut vain valtaus mielessä.*

Pudistin päätäni. Se ei voinut olla mahdollista. Ei Vanhin voinut olla niin ilkeä. Ei vain voinut.

Mietteeni keskeytyivät, kun Vedenheimon Vanhin sanoi ruskeasilmäiselle pojalle:

- Karhusilmä, mene ilmoittamaan vartijoille, että laittaa sotajoukot asemiin. Meidän täytyy puolustaa maitamme, ennen kuin Tulenheimo ehtii toteuttaa katalan suunnitelmansa. Me hyökkäämme Tulenheimoon!

Kauhistuini. *Ei tässä näin pitänyt käydä. Mitä nyt tapahtuu?*

Silloin tein ensimmäisen asian, mikä mieleeni tuli.

Nappasin reppuni ja ampaisin ylös pöydästä. Juoksin huoneen toiseen päähän. Nainen kiljui ja huitoi, mutta ei tehnyt elettäkään noustakseen. Huomasin oven, joka johti toiseen huoneeseen. Jos sieltä pääsisi ulos? Menin sisään. Huone oli pieni ja avara. Siellä ei ollut koriste-esineitä tai suuria peilejä, niin kuin muissa huoneissa.

Sitten huomasin pienen kaapin. Se oli täysin koruton, ei minkäänlaisia koristeita. En tiedä miksi, mutta tuntui, että se veti minua luokseen. Kävelin sen luokse. Yritin avata kaappia, mutta se ei onnistunut. Kuulin ulkopuolelta lähestyviä ääniä. Paniikissa potkaisin kaapia kaikin voimin. Se räsähti rikki. Säleiden keskellä oli tyyny, ja sillä lepäsi...Timantin pala! Se hohti ja kimalteli sinistä valoaan, ja oli uskomattoman kaunis. Nappasin sen nopeasti reppuuni ja työnsin sen makuupussini sisään. Silloin kuulin ulkopuolelta Vedenheimon Vanhimman äänen.

- Hän meni tuonne! Nainen kirkui hysteerisenä.
Napatkaa hänet!

Vartiat astuivat sisään, mutta eivät huomanneet Timantin puuttumista. He ottivat minua ranteista kiinni, ja kiskoivat ovelle. Toinen vartijoista otti minun kenkäni mukaansa. Toivo seisoj ulkopuolella hätääntyneenä.

- Älkää tehkö Toivolle mitään! Antakaa minun ottaa se mukaan! Huusin hädissäni.

Kaikkein viimeiseksi olisin halunnut Toivolle tapahtuvan mitään.

- Hyvä on, vartija murahti.

Vartija, jolla minun kenkäni olivat, meni Toivon luokse ja tarttui sitä niskavilloista. Toivo uikahti ja olisi varmastikin purrut vartijaa, mutta ymmärsi katseestani, että oli paras olla hiljaa. Meidät talutettiin hällisevän ja hermostuneen leirin halki sen toiselle puolelle. Siellä oli pieni kiviluola, johon vartijat tyrkkäsivät meidät, ja painoivat raskaan rautaportin kiinni nenämme edestä.

12. luku

Yö luolavankilassa oli varmasti elämäni hirvein. Koko yön olin maannut hiljaa Toivon vieressä, odottaen aamua. Koko pitkän yön olin katsellut revontulia kylki kyljessä Toivon. Olin aivan mustelmilla eilisen jäljiltä, ja minulla oli kylmä ja nälkä. Olin illalla yrittänyt syödä ruisleipää ja juoda vettä, mutta leipä oli ollut niin jäässä ja vesi myös, ettei siitä oikein ollut tullut mitään.

Monen kohmeisen tunnin jälkeen, aloin viimein kuulla askelia ja puhetta pimeydestä. Eilen Toivoa pahoinpidellyt

vartija tuli luokseni kantaen kulhoa, jossa oli jotain, mikä näytti epämääräisesti puuroilta. *Hän ei taida tietää, että minulla on omiakin eväitä*, mietin hymyillen. Vartija kaivoi taskustaan avaimen ja avasi portin. Vartija vain laski puurolautasen eteeni, Toivon muristessa koko ajan uhkaavasti, ja oli jo lähdössä pois, kun minä sain idean ja pysäytin hänet kysymällä:

- Miten sinun yö meni? Minulla aika huonosti, mutta onneksi Toivo oli minua lämmittämässä. Tiedätkö sinä miten lämmin suden turkki voi olla? Ja onhan sudesta myös seuraa. Seura on katsos parempi, kuin olla yksin, minä pulputin.

Vartija kääntyi katsomaan minua ihmeissään. Kun vartija kääntyi, nappasin hänen takataskussaan olevan avaimen, ja työnsin sen omaan taskuuni. Vartija ei huomannut mitään, murahti vain ja lähti.

Mikään ei ollut koskaan maistunut yhtä maukkaalta, kuin se epämääräinen puuro. Parasta oli, että se oli lämmintä. Söimme Toivon kanssa puuron puoliksi, ja Toivo söi viimeisetkin rippeet sen tehokkailla nuolaisuilla, ja lopulta kulho oli niin puhdas, että siitä olisi varmasti nähnyt peilikuvansa, jos se olisi ollut metallia. Söin vielä pari kuivattua hedelmän palaa, jotka eivät Toivolle maistuneet, ja kävin sitten makaamaan vatsa ainakin puoli täynnä, Toivon kylkeä vasten, ja miettimään pakosuunnitelmaa. *Milloin olisi sopiva tilaisuus?* Vedenheimolaiset aikoivat varmasti hyökätä jo tänään. Siinä sekasorrossa voisi yrittää häipyä. Mutta kuinka kauan kestäisi, ennen kuin vartija

huomaisi, että avain oli kadonnut? Ei varmasti kauaakaan. Silloin ulkoa kuului torven törähdys.

- Sotajoukot valmiuteen! Parantajat? Taistelijat?
- Kyllä! Kuului moniääninen kuoro.

Tämä oli tilaisuuteni. Nappasin repun mukaani.

- Nyt mennään Toivo, sanoin päättäväisesti.

Otin avaimen esiin ja väänsin lukkoa. Se naksautti auki.

Työnsin oven hitaasti auki. Toivo tuli perässäni, ja me menimme varovasti luolan toiselle puolelle. Silloin kuului vähän liiankin tuttu, syvä naisen ääni:

- Hei tyttö karkaa! Pysäyttäkää hänet ja tuo otus!

Lähdimme pinkomaan karkuun niin nopeasti, kuin kykenimme. Juostessani pitkin Vedenheimon leiriä ja väistellessäni hämmentyneitä ihmisiä, tunsin yhtäkkiä olkapäässäni kammottavan vihlaisun. Käänsin päätäni ja näin, että olkapäästäni törötti nuoli. Kipu oli niin kova, että se aivan sokaisi. Kiskaisin nuole irti. Verta valui takilleni ja muutti sen ja lumen punaiseksi. Kun katsoin taakseni, kaksi vartijaa olivat aivan meidän kintereillämme. Heillä oli kädessään jousipyssyt ja molemmilla repullinen nuolia. Henkäisin säikähdyksestä. Paniikissa heitin nuolen suoraan kohti toisen vartijan kurkkua. Se osui maaliinsa ja tuli niin kovalla voimalla, että upposi syvälle. Mies korahutti ja kaatui lopulta maahan. Toinen miehistä jatkoi matkaansa, ohi kaatuneen toverinsa. Hänen silmissään leiskuivat raivo ja pelko. Koko ajan hän kähisi itsekseen samaa lausetta:

- Minä saan hänet vielä kiinni, minä saan hänet vielä kiinni.

Juostuamme pois Vedenheimon leiristä saavuimme metsään. Läheltä kuului sotajoukon ääniä. Vartija ei tuntunut kiinnittävän siihen mitään huomiota. Yhtäkkiä Toivo nosti kuononsa ylös. Se haistoi selvästi jotain. Sitten se alkoi kierrellä ja kaarrella, kuin vauhko jänis. Juostuamme monen puun juurakon ohi tajusin, että mies ei enää seurannut meitä. Häntä ei näkynyt missään. Huokaisin helpotuksesta. Toivo haisteli yhä. Se työnsi päänsä pieneen koloon. Kuului ähinää ja vinkaisu, ja kun Toivo työnsi päänsä ulos, sillä oli hampaissaan lihava jänis. Toivo istahti maahan ja minä sen viereen. Sitten minä en enää jaksanut ajatella. Ennen tajuttomuuteen vaipumista näin vain sumean hahmon, joka käveli minua kohti ja kuulin Toivon matalan murinan.

13. luku

Ensimmäinen ajatukseni oli, että minulla oli hyvä olla. En viitsinyt avata silmiäni, koska sitten uni loppuisi ja makaisin taas lumihangessa.

- Tämä on vain ihanaa unta, mumisin hiljaa.
- Ei kyllä tämä on ihan totta, sanoi lempeä ääni aivan vieressäni.

Säikähdin. Joku oli puhunut minulle. Raotin varovasti silmiäni. Edessäni häälyi hahmo, jolla oli äidillinen olemus

ja lempeät vihreät silmät, jotka tuikkivat kuin tähdet.

Harmaat hiukset varjostivat naisen kasvoja.

- Minun nimeni on Saniaissilmä, nainen sanoi.

Toista korvaani alkoi kutittaa oudosti. Kun käännyin katsomaan, näin tutun tummasilmäisen lempeän katseen.

- Toivo! Minä kiljahdin ja halasin sitä.

Toivo näytti olevan yhtä innostunut tapaamisesta kuin minäkin. Halatessani tunsin kuitenkin kivun olkapäässäni, ja parkaisten lysähdin takaisin patjalle.

Kivun lievennyttyä aloin katsella ympärilläni. Mökki oli pieni, mutta kodikas ja takassa roihusi iloinen valkea. Sen edessä kiehui keittokattila, josta nousi herkullinen sienten tuoksu. Huoneessa, jossa olin, oli vain kaksi ikkunaa, ja tuvan perällä oli toinen ovi huoneeseen, joka näytti makuuhuoneelta. Uunin vieressä oli pieni pyöreä pöytä, jonka ympärillä oli kaksi tuolia. Pöydällä oli myös kaksi kulhoa ja kaksi mukia. Havahduin ajatuksistani, kun Saniaissilmä kysyi minulta:

- Onko sinulla nälkä?

- On. Ja tuo sienikeitto tuoksuu herkulliselta.

Minut oli pienestä asti opetettu kohteliaaksi. Vanhempia ja viisaampia piti kunnioittaa, sillä he olivat nähneet maailmaa paljon enemmän kuin minä. Siksi olin hillinnyt itseni, enkä huutanut:

- On, ja äkkiä sitä ruokaa tänne, tai kuolen!

Saniaissilmä annosteli sienikeittoa lautasille, ja pyysi sitten minua syömään. Kietaisin viltin harteilleni, sillä minulla oli yhä kylmä, ja menin sitten istumaan pöytään. Aloin lusikoida lämmintä keittoa suuhuni.

- No, mistäs olet tänne päätynyt. Et näytä Vedenheimolaiselta, nainen kysyi istahdettuaan minua vastapäätä.
- En tosiaan ole! Minä puuskahdin.

Mieleeni nousivat taas kuvat vartijoista, jotka jahtasivat minua, sekä yö kamalassa luolavankilassa. Minua puistatti.

- Olen Yönsilmä Tulenheimosta ja olen suorittamassa tehtävää, johon heimoni Vanhin minut lähetti. Minun pitäisi kerätä kaikki Timantin sirpaleet, ja koota ne yhdeksi, koska on tulossa sota, ja rauhan aika on ohi ja jotain sellaista. Sain mukaani sentään kartan. Ilmanheimon Timantin kanssa meni hyvin, mutta kun menin Vedenheimoon he eivät uskoneet minua ja lähettivät armeijan Tulenheimoon. Sain kuitenkin varastettua Timantin, mutta he ehtivät ampua minua olkapäähän. Ja kaiken lisäksi, on se yksi kadonnut pala, joka pitäisi löytää, minä sanoin tuskastuneena.

Yhtäkkiä tehtäväni tuntui mahdottoman ylivoimaiselta.

Painoin pääni käsiini ja kyyneleet kastelivat ne.

- Olet varmasti kokenut kovia, Saniaissilmä sanoi ja tuli luokseni.

Hän laski kätensä olkapäälleni ja sanoi hiljaa:

- Mutta näyttäisitkö sitä karttaa.

Kaivoin kartan esille, ja annoin sen Saniaissilmälle. Yhtäkkiä Saniaissilmä valahti kalpeaksi, ja alkoi mumista jotain.

Ihmettelin hänen reaktiotaan ja kysyin:

- Mikä hätänä?
- Ei mikään. Ei yhtikäs mikään. Mutta kuule, minun on kerrottava sinulle eräs tarina.

Saniaissilmä rykäisi ja aloitti sitten:

- Kauan sitten sodan jälkeen, kun heimo asettuivat aloilleen oli vielä neljä heimoa. Tämä neljäs heimo on jätetty tarinoista pois, sen katkeran tuhoutumisen jälkeen. Maanheimo oli sen nimi.

Haukoin henkeäni. Joskus oli siis ollut neljä heimoa. Miten Saniaissilmä tiesi tämän?

- Mitä sitten tapahtui? Kysyin kiihkeästi.
- No, noin 800 vuotta jatkui rauhaiseloa, mutta sitten Vedenheimolle ja Maanheimolle tuli erimielisyyksiä. Ne olivat aluksi pieniä ja harmittomia, mutta kasvoivat lopulta niin suuriksi, että syttyi sota. Vedenheimo oli sitä mieltä, että Maanheimo käytti hyväkseen heimojen rajan lähellä olevaa jokea, koska siellä oli huono kalaonni. Maanheimo yritti selittää rauhallisesti mutta Vedenheimon Vanhin ei kuunnellut. Hän on edelleen se sama, jonka sinä jouduit tapaamaan. Korpinsydän. Kauhea nainen.

Saniaissilmä lopetti tarinansa surulliseen huokaisuun, mutta samalla aistin hänen äänessään myös vihaa.

Olimme molemmat hiljaa. Sitten sanoin:

- Tule mukaani. Etsitään yhdessä kadonnut Timantti ja pelastetaan heimot.
- Lähtö on heti huomisaamuna, Saniaissilmä sanoi ja alkoi lusikoida jäähtynyttä keittoa suuhunsa, hymyssä suin.

Hänen hymynsä oli äidillinen ja lempeä ja minusta aivan tuntui, kuin olisin saanut uuden äidin, vaikka olin tavannut hänet vasta hetki sitten. Tiesin, että oli vaarallista uskoutua

ja luottaa vieraisiin ihmisiin, mutta sisimmässäni tiesin, että tämä ihminen oli hyvä.

14. luku

Käveleskelin aikani kuluksi Saniaissilmän makuuhuoneessa. Yksi seinusta oli täynnä kirjoja, jotka olivat siisteissä riveissä kirjoittajan sukunimen mukaan. Kuljetin sormeani kirjojen pölyisillä selkämyksillä ja lueskelin nimiä: H.Harmaaparta, Näin hoidat lintuja, Pajukukka Loitsunainen, Loitsuopas: helpot luonnon loitsut, Karhuparta Karhunen, Talvitarinoita, J.L Susi, Heimojen kertomuksia ja sitten nimi, joka sai minut pysähtymään: K.K.K.Kettu, Tarinoita Maanheimosta: Saniaissilmän vaikeat ajat Vanhimpana ja

muita kertomuksia. Hätkähdin, voiko tämä olla totta? Oliko Saniaissilmä ollut Maanheimon Vanhin? Miksi hän ei ollut kertonut sitä? Liittyikö siihen jotain? Ajatukset risteilivät päässäni. Vedin kirjan hyllystä ja selailin sitä. Oli paljon pientä tekstiä, josta ei saanut kunnolla selvää. Kirjassa oli myös kauniita kuvia keijuista ja peikoista, sekä eläimistä. Minun olisi kyllä ehdottomasti kysyttävä kirjasta Saniaissilmältä. Selailtuani kirjaa hetken, menin tuvan puolelle, istahdin tuolille takan ääreen ja avasin uudestaan kirjan.

Saniaissilmä oli lähtenyt hakemaan puita, ja Toivo nukkui lattialla. Yö oli ollut paras pitkään aikaan, ja olin nukkunut vihdoin hyvin. Lähtisimme aivan pian ja reput oli jo pakattu, ja valmiina eteisessä odottamassa lähtöä. Samassa ovi kolahti ja Saniaissilmä ilmestyi tupaan. Nousin ylös ja astelin Saniaissilmän luokse. Hän puisteli lunta vaatteistaan ja kolautti ison puukasan lattialle.

- Olipa siellä kylmä, hän sanoi.
- Toivottavasti et saanut nuhaa kylmästä ilmasta, sanoin muka rauhallisesti.

Oikeasti sydämeni pamppaili niin, että pelkäsin sen ponnahtavan kohta ulos sinisen villapuseroni alta.

- Nuhaa! Minäkö? Ei, sinä luulet vain, että olen vanha ja raihmainen, vaikka oikeasti olen niin vetreä kuin vain voi kuusikymmentävuotias olla, Saniaissilmä tokaisi.
- Anteeksi, tarkoitin vain hyvää, sanoin.
- Ei se mitään. Vitsailin vain. Onko sinulla nyt kaikki varmasti mukana? Saniaissilmä kysyi.

- Kyllä, olen aivan varma, sitten sanoin samaan hengenvetoon: Olitko sinä tosiaan Maanheimon Vanhin?

Alunperin tarkoitukseni ei ollut noin vain töksäyttää, mutta mennyttä mikä mennyttä. Saniaissilmä oli hiljaa. Hän näytti surulliselta ja vihaiselta. Sitten hän sanoi ääni vihaa tihkuen:

- Kyllä olin. Siihen asti, kun heimo hajosi. Olin ehtinyt olla Vanhimpana vasta kaksi vuotta, ja koko sen ajan Vedenheimo ja Maanheimo olivat riidoissa. Ne olivat rankkoja aikoja. Erittäin rankkoja koko Maanheimolle. Mutta mistä sinä sait tietää tämän?
- Löysin tämän kirjahyllystä, sanoin ja otin kirjan selkäni takaa esille, jossa olin sitä piilotellut.
- Jahas, vai niin, en olekaan nähnyt tuota vähän aikaan, Saniaissilmä sanoi ja näytti vaipuneen muistoihin.
- Millaista se oli? Siis johtaa kokonaista heimoa?

Saniaissilmä hätkähti. Niin kuin hänet olisi vetäisty jostain syvältä menneisyydestä takaisin nykyhetkeen.

- Oi. Se oli hyvin rankkaa, mutta myös palkitsevaa. Oli ihanaa käydä katselemassa, kun oppilaat ahersivat työn touhussa tai kuuntelivat minun tarinoitani kirkkaat silmät loistaen, Saniaissilmän vihreät suuret silmät täyttyivät kyynelistä ja muistoista.
- Kuulostaa mahtavalta! Minä huudahdin.

Olimme molemmat hetken hiljaa. Tuntui, kuin aika olisi pysähtynyt. Sitten Saniaissilmä riisui kenkensä, otti puut ja meni uunin eteen. Hän alkoi latoa puita uuniin. Tuli, joka oli

ollut miltei sammumaisillaan, roihahti uuteen liekkiin. Saniaissilmä heitti takkaan pari kaarnanpalaa.

- Toivottavasti tämä lämmittää taloa sen verran, että mökki ei ole aivan umpijäässä, kun tulen takaisin tänne, hän totesi noustessaan seisomaan pyyhkien samalla kätensä esiliinaansa.
- Toivotaan niin, minä totesin.

Samalla ajattelin, että minusta oli uskomattoman hienoa, miten varma Saniaissilmä oli siitä, että palaisi vielä tänne. Se valoi minuun rohkeutta ja voimaa.

Saniaissilmä haki meidän reppumme, ja minä menin herättelemään Toivoa. Menin hiljaa sen luokse ja kuiskasin sen korvaan:

- On aika lähteä, kullanmuru.

Toivo nosti päänsä ylös. Sitten se kamposi itsensä jaloilleen, ja pudisteli itseään. Toivo selvästi aisti, että lähdön aika oli koittanut.

15. luku

Saniaissilmä riisui esiliinansa ja pisti sen naulaan. Hän puki päälleen lämpöiset vaatteet ja heitti repun selkäänsä.

- Hyvä, nyt olemme valmiit, hän sanoi.

Astuimme ovesta ulos, ja Saniaissilmä painoi ruskean puuoven perässämme kiinni.

- Hyvästi pikku talo. Kiitos, että suojelit minua, minä kuiskasin hiljaa.

Lähdimme tallustamaan hiljaisina. Toivo kulki kiinni kyljessäni ja pysytteli hiljaa. Se ei edes lähtenyt pienen jänisrukan perään, vaikka haju nosti sen korva hörölleen ja sai sen lipomaan huuliaan.

Juuri, kun päivä oli kirkkaimmillaan, minun mahani alkoi murista äänekkäästi. Saniaissilmä kuuli sen ja kysyi pilke silmäkulmassaan:

- Onko sinulla nälkä?
- No arvaa vain! Niin nälkä, että voisin syödä vaikka sinut, Toivo! No ei nyt oikeasti.
- Lihansyöjän liha on varmasti paha, Saniaissilmä sanoi.
- Hyi, miten kamalaa puhetta, mutta älä katso minua noin pahasti, Toivo rakas. Minä en söisi ikimaailmassa sinua, kuolisin mieluummin! Sanoin Toivolle, joka katsoi minua tuima ilme naamalla, jos sudet vain nyt voivat katsoa tuimalla ilmeellä.

Toivo ilme leppyi ja se heilutti häntäänsä, kuin olisi hyväksynyt anteeksipyyntöni.

- No mutta istutaan nyt, ennen kuin kuolet nälkään, Saniassilmä sanoi.

Minä lysähdin hankeen ja huokaisin syvään. Toivo istui viereeni ja Saniaissilmä alkoi kaivella repustaan eväitä. Leipää, kylmää keittoa, kinkkua, vettä ja kaksi suurta rinkeliä. Minulla oli vielä jäljellä kuivattuja hedelmiä, leipää ja kuivalihaa, mutta Saniaissilmä käski säästää ne. Teimme pienen nuotion katkomalla lähikuusien oksia ja lämmitimme siinä vettä, johon laitoimme mausteeksi kuusenneulasia. Vaikka ne pistelivät kurkkua juoma oli

hyvää, ja se lämmitti suunnattomasti ja antoi voimia. Minä aivan pursuin energiaa, kun jatkoimme matkaa jo pimentyvässä metsässä. Kun yö lopulta laskeutui, päätimme rakentaa itsellemme havumajan ja yöpyä siellä. Jos olisin matkannut vain Toivon kanssa, en olisi ikinä minun rakennustaidoillani saanut mitään sellaista aikaiseksi. Havumajastamme tuli aika hieno, vaikka itse sanonkin. Se ei ollut niin kuin laavu, vaan me teimme siihen paksun katon, jotta tähtiäkään ei näkynyt. Jätimme siihen vain Toivon kokoisen aukon, mutta sisältä se oli tilava ja tuoksuva. Laitoimme vielä pehmusteeksi havuja. Kantaessani havuja ajattelin, että olisi surullista jättää huomenna tämäkin maja, joka soisi meille turvan tuon yhden yön. Kun työ oli tehty, sytytimme nuotion, ja sen valossa vaivuimme uneen.

Aamulla minulla oli todella kylmä. Minua heikotti ja päässä pyöri. Otsa tuntui lämpimältä. Vaikka yritin hakea lämpöä Toivon turkista, minulla oli yhä kylmä. Pian nousin ylös, ja laitoin kengät jalkaan. Menin havumajan ulkopuolelle hyppimään ja heiluttelemaan käsiä niin, että lämpeäisin. Sitten minua alkoi heikottaa niin, että lysähdin ja kolautin pääni puuhun. Silmissä musteni hetkeksi. Yritin kontata takaisin havumajalle, mutta hortoilin kuin unissakävelijä. Päätä särki niin, että meinasin yökätä. Saniaissilmä oli kai herännyt ääniin, sillä hän ilmestyi havumajan suulle ja katsoi minua ihmeissään. Sitten hän näytti tajuavan, että en pystynyt kävelemään, ja hän tuli luokseni ja talutti minut havumajaan. Hän laski minut hellästi havuille ja laittoi

oman peittonsa sekä omani minun päälleni. Hän alkoi hääriä jotain sammuneen nuotion ääressä, mutta sitten vaivuin tiedottomuuteen.

16. luku

Raotin silmiäni. Saniaissilmä istui edessäni lusikka kohotettuna huulilleni. Avasin suuni kuin pieni linnunpoika ja Saniaissilmä työnsi lusikan suuhuni kuin emolintu, joka antaa madon poikaselleen. Liemi oli lämmintä ja ihanaa, ja se maistui sienille. Syötyäni koko annoksen, minulla oli jo selvästi parempi olo, vaikka otsani oli yhä kuuma.

Saniaissilmä kokeili otsaani ja totesi:

- Sinulla on kuumetta, mutta meidän on pakko jatkaa matkaa, jos haluamme ehtiä Maanheimon rajalle ennen yötä. Kai sinä jaksat?

- No kyllähän tämä tästä, sanoin, vaikka oikeasti olisin vai halunnut jäädä nukkumaan ikuisesti siihen lämpimälle havupatjalle.

Vastahakoisesti kampesin itseni ylös, pakkasin repun ja sitten lähdimme. En edes muistanut ajatella havumajaa, jonka jättäisimme taaksemme. Päätä särki niin, että en ajatellut mitään muuta kuin: nyt vain jalkaa jalan eteen, kyllä minä selviän.

Se matka oli ehdottomasti kaikista elämäni matkoista hirvein. En muistanut jälkeensä mitään tuolta matkalta paitsi loputtoman väsymyksen ja sen, että Toivo hinkkasi turkkiaan minuun niin, että olin lopulta aivan sen karvoissa. Kai se oli ollut minusta vain huolissaan.

Saapuessamme rajalle, oli niin pimeää, ettei nähnyt kättään pidemmälle. Päänsärky oli hellittänyt hiukan, mutta otsa oli vain kuummentunut. Puolinukuksissa kömmin makuupussini sisään ja nukahdin.

Aamulla oloni oli kauhea. Meinasin huutaa vain pelkästä siitä kivusta, mikä päässäni jyskytti. Saniaissilmä lämmitti minulle keittoa ja loppupäivän nukuin. Heräsin aina välillä, kun Toivo tuli viereeni. Näin outoja unia ihmisistä, joilla oli linnun siivet, ja susista joilla oli karhun pää.

Heräsin säkkipimeässä. Oloni ei ollut enää niin kauhea. Saniaissilmä tuhisi vieressäni. Oli luultavasti yö, tai ehkä myöhäinen ilta. Vääntäydyin istualleni ja haparoin pimeässä löytääkseni lampun, jotta voisin käydä vessassa. Samassa kuulin puhetta ulkoa. Lyhdyn valo heilahteli

kuusikossa. Olin hiiren hiljaa, ja sydämeni pamppaili varmasti niin kovaäänisesti, että tulijat kuulisivat sen.

Terästin kuuloani ja kuulin seuraavaa:

- Missä se täällä on? Kireä naisääni kysyi.
- Auts! Senkin pässinpää! Sinä olit tönäistä minut kumoon. Vihainen miesääni huusi.
- No kun minä en näe mitään, nainen vastasi. Valo tuli lähemmäs.
- Miksi Vanhin lähetti meidät tänne? Se typerä tyttö puhui siitä typerästä Timantin palasta, jota ei ole edes olemassa ja Vanhin uskoi koko sepustuksen! Miten tyhmä voi ihminen olla.
- En tiedä, mutta se on löydettävä. Tyttö, ja se nainen sekä se hirveä koira menivät tännepäin. Olen siitä aivan varma.

Sydämeni alkoi jyskyttää. Vedenheimolaisia. Ne olivat lähteneet seuraamaan. Löytäänet jäljet ja seuranneet meitä tänne asti. Niin hiljaa kuin kykenin. Hivuttauduin kohti Saniaisilmää ja ravistin häntä varovasti. Hän hätkähti hereille ja pomppasi pystyyn hiukset törröllään ja silmät selällään.

- Mi..! Hän ehti sanoa, mutta minä painoin käteni hänen suulleen ja hänkin pysähtyi kuuntelemaan. Nainen ja mies jatkoivat keskusteluaan:
- Mikä se oli, se ääni? Naisääni kysyi.
- Mikä, en minä kuullut mitään, mies sanoi.
- No se, niin kuin joku olisi vingahtanut.
- Ei täällä mitään kuulu, en minä ainakaan kuule, se oli varmaan hiiri, mies sanoi ärtyneenä.

Huokaisimme helpotuksesta mutta sitten:

- Katso, onko tässä jalanjälkiä, nainen sanoi.
- Oho, niin on.

Valo tuli lähemmäs. Se oli merkki. Toivo oli herännyt ja murisi hiljaa. Heitimme takit päälle ja pakkasimme makuupussit ja patjat reppuihimme. Timanttipussia en uskaltanut laittaa reppuun vaan tungin sen taskuuni. Tuntui hyvältä, että Timantin palat olisivat aivan käden ulottuvilla näin kriittisellä hetkellä. Vessahätä unohtui nopeasti.

Hiippailimme kuusen toiselle puolelle. Toivo tuli perässä luimistellen korviaan.

Sitten lähdimme juoksemaan. Juoksimme niin lujaa kuin lumihangessa vain pystyi. Juoksimme ja juoksimme kunnes olimme aivan rätiväsyneitä. Kukaan ei onneksi seurannut meitä.

Saniaissilmä haukkoi henkeään. Näimme edessämme suuren kiven ja sen takana ränsistyneitä kotia. Olin aluksi aivan ihmeissäni, mutta sitten tajusin.

- Rakas Maanheimo, Saniaissilmä huokaisi.

Aivan kuin koko kylä olisi kuiskinut:

Tervetuloa takaisin Saniaissilmä!

17. luku

Saniaissilmä lähti kävelemään kohti puhujankiveä kuin lumouksen vallassa. Katselin häntä, kun hän käveli ja kosketteli kaikkea. Hän kiipesi varovasti puhujankiven päälle. Hän näytti niin uljaalta ja ylväältä, kun hän seiso siinä ja...itki. Menin hänen luokseen. Hän hymyili varovasti ja pyyhki kyyneleitä.

- Minä...minä olen niin...olen niin iloinen, hän sanoi pyyhkien silmiään.
- En osaa sanoin kuvailla tätä tunnetta, kun saan jälleen nähdä heimon, jonka luulin tuhoutuneen, hän jatkoi.
- Ymmärrän, minä sanoin.

- On jotenkin haikea ja samalla suunnattoman iloinen ja surullinen olo, Saniaissilmä hymyili.

Minä tartuin häntä kädestä. Hän puristi sitä. Toivo seurasi kintereilläni nuuhkien ihmeissään paikkoja.

- Etsitään nyt se Timantti, sanoin rohkaisevasti.

Saniaissilmä nyökkäsi hymyillen. Lähdimme tutkimaan paikkoja. Saniaissilmä sytytti lyhtynsä, jotta näkisimme jotain. Saniaissilmä ohjasi minut hänen entiseen kotaansa. Siinä oli vanha kyltti, jossa oli joskus ehkä lukenut jotain, mutta nyt se oli haalistunut ja halkeillut niin, ettei siitä saanut enää selvää. Seinät olivat joskus olleet vihreät, mutta nyt koko mökki oli sammaleen peitossa. SE varmasti maastoutui hyvin kesällä.

Saniaissilmä avasi oven, ja Toivo luikahti sisään.

Menimme perässä sisään sammaleisesta ovesta. Vastaaan tulvahti hieman ummehtunut, maan ja mullan tuoksu. Eteinen oli kaunis, vaikkakin siellä oli siellä täällä hämähäkinseittejä ja maali oli halkeillut vähän joka kohdasta. Se oli maalattu samalla värillä kuin ulkoseinätkin. Metsän vihreällä. Astuimme suureen, jossa oli iso takka ja pitkä pöytä keskellä huonetta. Seinät olivat hyvin koristeelliset. Niihin oli piirretty kauniita kuvia linnuista ja upeista syksyisistä maisemista.

- Voin vain kuvitella miten kaunis tämä huone on ollut parhaina päivinään, mutisin ihastuneena.

Toivo kierteli joka paikassa ja haisteli kaikkea. Tutkiessani tarkoin erästä kaunista seinäkangasta, joka esitti kettua ja tyttöä, näin sivusilmällä, että Toivolla oli tassuissaan hiiri, jolle se ärisi leikkisästi.

- Hupsu susi! Minä huudahdin.
- Luonto ja erityisesti syksy oli Maanheimolle kaikki kaikessa, Saniaissilmä sanoi viitaten kuviin.
- Missä sitä Timantin palaa säilytettiin? Minä kysyin.
- Tuolla, Saniaissilmä osoitti lattialuukkuja.

Menin luukun luo, mutta sitten huomasin, että siinä oli lukko.

- Onko tähän avainta? Minä kysyin ja tutkin lukkoa.
- Täällä jossain sen pitäisi olla...Saniaissilmä mutisi otsa syvässä rypyssä ja alkoi kaivella hyllyä, joka oli seinustalla takan vieressä.

Rypyt hänen otsallaan syvenivät sitä mukaa, kun hän etsi, ja lopulta hän totesi:

- Se ei ole täällä. Täällä se on aina ennen ollut.

Menin itsekin tutkimaan hyllyä.

- Sen muoto muistuttaa linnun siipeä, Saniaissilmä sanoi.

Etsimme, etsimme ja etsimme ikuisuudelta tuntuvan ajan, mutta avainta ei vain löytynyt.

- Ei kai auta muu kuin murtaa luukku, minä huokaisin.
- Ja sitten jompikumpi meistä tipahtaisi kuitenkin, jos yritämme hypätä sen päälle, Saniaissilmä kauhistui.
- No ei tietenkään, jos teemme sen jollain esineellä.
Onko täällä mitään terävää?

Kiersin katseellani ympäri huonetta, ja huomasin nurkassa takan vieressä hiilihangon. Hain sen ja menin uudestaan luukun luokse.

- Kokeillaan tällä, sanoin.
- Selvä, Saniaissilmä sanoi hieman epävarmalla äänellä.

Löin varovasti kantta. Sitten kovempaa.

- Ei tästä tule mitään, huokaisin.
- Hakkaa täysillä, Saniaissilmä sanoi.

Heilautin hiilihangon taakseni ja..RÄKS! Säleitä kimpoili joka paikkaan. Kun katsoin rikkoutuneesta luukusta, näin että pohjalta hohti jotain lumoavan vihreää.

18. luku

Valo näytti lämpöiseltä ja se veti puoleensa niin voimakkaasti, että olisin voinut hypätä luukusta alas ellei Saniaissilmä olisi tarttunut minua käsivarresta ja vetänyt kauemmas luukusta.

- Sinä et voi mennä sinne yksin, minä menen ensin, Saniaissilmä sanoi tiukan huolehtivaisesti niin kuin nyt välittävän aikuisen ja heimon Vanhimman kuuluukin.

Sitten hän menin luukun eteen nelinkontin ja lähti kapuamaan alas. Vasta nyt huomasin, että seinässä oli puutikkaat, joita pitkin pääsi helposti alas. Paljon helpommin kuin hyppäämällä alas ja murtaessaan vähintään käden sekä jalan siinä samalla. Sätin mielessä

itseäni. Katsoessani als näin, että Saniaissilmä oli jo alhaalla ja tähyili ylöspäin.

- Tule jo! Hän huusi.

Ääni kimpoili seinistä. Tule jo..tule o, tu o..

Se kuulosti melko karmivalta ja sai käteni nousemaan kananlihalle.

- Pysy sinä täällä, sanoin Toivolle ääni täristen.

Se vain nosti korviaan hiiri yhä suussaan.

En olisi halunnut myöntää, että minua pelotti, mutta tosiasiasa oli aivan kauhuissani. Ehkä paikan vanhuus teki sen.

Vedin syvään henkeä ja laskeuduin luukkuun. Sisällä tuoksui maalle ja mullalle ja hiukan jollekin, mitä oli hankala selittää. Mutta jos sitä hajua olisi jollain tavalla pitänyt kuvailla, niin siellä haisi tai tuoksui vedelle. Kyllä, se oli ainut sana kuvailemaan tuota omituista, raikasta ja puhdasta ja samalla jäätävään kylmää hajua, joka tunki sieraimiini.

Laskeuduttuani alas lähdimme kulkemaan kohti valoa. Käytävä oli samanlainen kuin Ilmanheimossakin. Pussukka, jossa muut Timantin palaset olivat, tuntui hehkuvan. Ihan kuin ne olisivat aistineet, että viimeinen pala oli aivan lähellä.

Viimein saavuimme matalaan luolaan. Valo tuntui väreilevän joka kolkkaan. Laskin katseeni katosta Timanttiin. Siinä se oli. Kadonnut Timantti, josta en ennen tätä kaikkea ollut tiennyt mitään. Se hohti valoa ja oli niin häikäisevän ja läpätunkevan vihreä, että se aivan sokaisi. Siinä oli lisäksi pieniä tummanvihreitä vivahteita siellä

täällä ja se tuntui sanovan: Kiitos, kun löysitte minut. Viimein pääsen omieni joukkoon!

Kaivoin muut Timantin palat esiin. Saniaissilmä otti juhlallisesti Maanheimon palasen ja laski sen eteeni muiden palasten viereen. Otin Tulenheimon ja Ilmanheimon palaset, ja kokeilin niitä yhteen. Ne ikään kuin sulautuivat toisiinsa, kuin täydellisesti hiotut palapelin palat ja molemmat hohtivat entistä kirkkaampina. Ne ikään kuin täydensivät toisiaan. Otin Vedenheimon palasen ja laitoin se vasten Ilmanheimon palasta. Ne sulautuivat yhteen samalla tavoin kuin edelliset. Lopuksi otin Maanheimon palasen ja painoin sen Tulenheimon palasen viereen. Koko paikan täytti järisyttävä valo ja voima, joka tuntui halkovan kallioita. Suljin silmäni, mutta en pystynyt sulkemaan korviani sillä pitelin yhä Timanttia kädessäni. Käteni tärisivät rajusti, mutta Timantti oli kuin liimautunut käsiini. Minut täytti voiman ja onnen tunne. Se oli kuin palkinto siitä kaikesta, mitä olin joutunut kestäämään ja kokemaan. Sitten se loppui. Aivan yhtä yhtäkkiä kuin oli alkanutkin. Timantti väreili käsissäni kaikissa sateenkaaren väreissä. Laskin sen varovasti käsistäni. Saniaissilmä katseli minua ylpeyden ja pelon vallassa. Sitten hän sanoi ääni värysten:

- Saat olla ylpeä itsestäsi Yönsilmä, sinä teit sen, mitä oli tarkoitettu.
- Kiitos, ääneni värisi kun sanoin sen.
- Lähdetään nyt ja otetaan tuo mukaan, hän osoitti Timanttia.

Tungin Timantin laukkuuni. Timantti tuntui niin lämpöiseltä ja ihanalta reittäni vasten, että minun olisi tehnyt mieli vain mennä istumaan ja nukahtaa hyvään oloon.

Kävelimme takaisin tikkaiden luo, ja kiipesimme ylös ja peitimme kannen jäänteet pöytäliinalla. Toivo odotti meitä kärsimättömästi. Korviaan heilutellen samassa kohtaa, kuin viimeksi. Hiiri tosin makasi maassa. Rapsutin sen päälakea ja se hyrisi tyytyväisyydestä. Kävelimme ulko-ovelle ja juuri, kun olin painamassa ovea kiinni perässämme, takaamme kuului ääni:

- Antakaa se meille tai ammumme!

19. luku

Käännyin katsomaan taakseni. Siinä seisoivat toinen niistä miehistä, joka oli ajanut minua takaa Vedenheimon metsissä. Hänen tukkansa oli pörrössä ja hänen silmissään oli voitonriemuinen katse. Hänellä oli kädessään jousipyssy, jolla hän osoitti meitä. Hänen vieressään oli nainen, jonka pitkä ruskea tukka oli koottu nutturalle ylös. Sinisissä silmissä oli vaarallinen pilke. Korvia peitti valkoinen panta. Molemmat olivat ilmiselvästi taistelijoita. *Nuo olivat varmasti ne, jotka kävelivät silloin meidän telttamme lähellä, ja he etsivät meitä. Tai eivät meitä, vaan Timanttia,* ajattelin. Selkäpiitäni karmi inhottavasti. Saniaissilmä astui eteenpäin ja sanoi terävästi:

- Meillä ei ole mitään, mikä kuuluisi teille.

Olin ylpeä siitä, miten rohkeasti Saniaissilmä uskalsi puhua vihollisille, jotka uhkailivat meitä.

- On. Minä näin kaiken ikkunasta, antakaa se tänne, mies sanoi ärsyttävän leppoisasti.

Siinä vaiheessa tiesin, että valehtelun suoma etu oli menetetty.

- Mitä tehdään? Minä sihahdin Saniaissilmälle, joka tuntui miettivän samaa.

Yritin peittää kauhun äänestäni, mutta ilmeisesti en onnistunut koska Saniassilmä sanoi:

- Minä hoidan asian. Juokse sinä karkuun Toivon kanssa, kun hämään niitä.
- Eikä! En suostu jättämään sinua tänne yksin. Nehän tappavat sinut tai vähintään ampuvat käden irti tai jotain, sihahdin.

Lyhyen keskustelumme aikana, Vedenheimolaiset olivat tulleet lähemmäs.

- Antakaa se tänne, nainen murisi.
- Se ei kuulu teille, vaan kaikille! Huusin.
- Ole hiljaa ipana, nainen murahti vihaisesti ja kääntyi katsomaan Saniaissilmää.
- Sinulla on kaksi vaihtoehtoa. Annat sen Vedenheimon Timantinpalan minulle tai kuolema, nainen sihisi hampaidensa välistä Saniaissilmälle.

Uhkailuista huolimatta Saniaissilmä sanoi verta hyytävällä äänellä silmät vain vihaisina viiruina:

- Valitsen mieluummin kuoleman kuin annan osan Timantista pois teidän kurasormisiin, inhottaviin käsiin. Kaikkia Timantin paloja tarvitaan, jotta voimme

pelastaa tämän maailman. Ja jos sinä varastat, me *kaikki* kuolemme

- Roskaa, nainen murahti.

Sitten hän syöksyi Saniaissilmän päälle ja kaatoi hänet lumiseen maahan.

- Ei! Minä kiljaisin.

Minä syöksyin naisen päälle, mutta hän oli liian vahva. Hän tyrkkäsi minut sivuun. Ryömin kauemmas. Hiukseni olivat takussa ja takin napit avautuneet. Saniaissilmä ja nainen jatkoivat tappeluaan. He kierivät lumessa, mutta Vedenheimon nainen pääsi voitolle ja sai otteen Saniassilmän nahkaisesta repusta. *He ilmeisesti luulevat, että Timantti on Saniaissilmällä. Mutta miten väärässä he ovatkaan!* Ajattelin voitonriemuisena.

Ruskeatukkainen nainen kampesi itsensä ylös lumihangesta. Saniaissilmä huohotti maassa. Toivo katseli pelokkaana takanani ja murisi hiljaa. Saniaissilmän suupielestä valui verta ja hänen naamassaan oli ruhjeita.

- Se ei ole hänellä! Nainen sanoi.
- No tarkasta tuo tyttö! Mies huusi ja osoitti aseellaan minua.
- Ei se minulla ole! Ette tarkastaneet tarpeeksi tarkkaan. Sanoin vastaan.

Tunsin lämmön laukussani, kun Timantti painoi laukussa reittäni.

- Aivan varmasti on! Älä edes yritä valehdella. Nainen sanoi, pyyhkäisi hiukset kasvoiltaan ja lähestyi minua.

Peräännyin vaistomaisesti. Kumarruin Saniaisilmän puoleen. Yritin kammata häntä ylös, jotta olisin tiennyt oliko hän elossa.

- Juokse...juokse niin nopeasti kuin pääset, Saniaisilmä mumisi.

Vaikka olisin halunnut, jalkani eivät totelleet. Ne vain pysyivät paikoillaan. Toivo murisi naiselle, kun hän lähestyi minua. Mies seisoj heti hänen takanaan ase tanassa. Hän kohotti nuolen valmiiksi laukaisuun. Se hän tähtäsi minua. Tai meitä, jos tarkkoja ollaan. Mutta luultavasti se tähtäsi minua. Pidätin hengitystäni. Jos hän ampuisi se osuisi minuun. Aivan varmasti osuisi. Valmistauduin kuolemaan. Tai vähintään vakavaan haavoittumiseen.

Juuri, kun nuoli oli irtoamaisillaan, mies voihkaisi. Toivo oli loikannut sen niskaan. Se ihana, suloinen ja fiksu oma pikku palleroni säästi henkeni! Ainakin hetkeksi. Huokaisin syvään. Toivo tuli luokseni. Rutistin sitä lujaa. Mies piteli jalkaansa, ja nainen katseli meitä hämmentyneenä.

Yhtäkkiä metsästä alkoi kuulua kauheaa ryminää. Näkyviin ilmestyi reki, jota veti ainakin kymmenen sutta. Kyydissä istui tummatukkainen mies. Hänen tummat silmänsä olivat melkein kokonaan piilossa paksujen kulmakarvojen alla. Hän katseli meitä ihan ihmeissään. Kai tilanne oli melko kummallinen, kun tyttö halasi sutta ja nainen makasi maassa kuin kuollut.

- Tuota, tarvitsetteko te apua? Mies kysyi möreällä äänellä.

Jostain syystä Vedenheimolaiset eivät reagoineet lainkaan. He vain seisoivat mykkinä tuijottaen tyhjyyteen. Minä sen

sijaan tartuin tilaisuuteen ja sanoin niin rauhallisesti kuin vain siinä tilanteessa pystyin:

- Kyllä kiitos. Voisitko auttaa tämän naisen rekeen. Hän on tuskin tajuissaan.

Miehen kasvot muuttuivat erittäin huolestuneen näköisiksi ja hän tuli luoksemme. Kannoimme hänet yhdessä rekeen. Silloin Vedenheimolaisiin tuli eloa. He lähtivät juoksemaan meitä kohti, karjuen jotain sekavaa.

- Nopeasti! Huusin sekä Toivolle, että reen kuljettajalle. Toivo hyppäsi perässä ja katseli arvioivasti susia jotka murahtelivat vihaisesti. Mies heilautti ohjia. Lähdimme liikkeelle. Vilkutin vahingoniloisesti Vedenheimolaisille jotka jäivät huitomaan nyrkkejään ja karjumaan kuin syöpäläiset reen perään. Nauroin onnellisena maisemien vilistäessä ohi, ja tuulen tuivertaessa kasvoihini, vaikka en edes tiennyt, mihin olimme menossa tai mitä seuraavaksi tapahtuisi.

20. luku

Saniaissilmä raotti silmiään reen pohjalla erittäin tokkuraisen näköisenä.

- Enkö minä kuollutkaan? Hän kysyi.
- Et! Minä huudahdin ja suukotin hänen otsaansa kyyneleet silmissä.

Olin niin onnellinen. Kaikki järjestyisi. Olimme selvinneet niin monesta asiasta. Mikään ei enää voisi tai saisi mennä pieleen. Ei mikään.

- Mitä tapahtui? Saniaissilmä kysyi.

Kerroin hänelle kaikki tapahtumat sen jälkeen, kun hän oli menettänyt tajuntansa.

- Ja sitten me raahasimme sinut tänne, lopetin.

Saniaissilmä katsoi silmät pyöreinä Toivoa joka nukkui jaloissani ja tuhisi äänekkäästi.

- Olen aina ajatellut että eläimet ovat ruokaa tai toimivat vetojuhtina, mutta että fiksu eläin! Ja vielä pelasti henkeni! Saniaissilmä alkoi päivitellä.

Hän rapsutti Toivoa korvan takaa. Minä katsoin häntä hymyillen. Oloni oli niin onnellinen. Näytti siltä kuin Toivokin olisi hymyillyt omanlaista susihymyään. Sitten Saniaissilmä rikkoi hiljaisuuden kysymällä:

- Hetkinen, mihin me olemme menossa?

Hymy katosi kasvoiltani yhtä nopeasti kuin ruoka Toivon edestä. En ollut todellakaan ajatellut asiaa. Oli ollut paljon isoimpia asioita mielessä. Esimerkiksi minun, Saniaissilmän, Toivon henki ja Timantin kohtalo. Heti, kun pelastus oli tullut olin vain syöksynyt kyytiin ajattelematta muuta. Nojauduin kaiteen yli kuskin penkkiä kohti.

- Anteeksi. Kuka te olette ja minne olette matkalla?
Kysyin peläten vastausta.

Kuski kääntyi ja sanoi:

- Olen metsästäjä Kaarnaparta Ilmanheimosta. Vanhinpani lähetti minut Tulenheimoön auttamaan. Vedenheimo on hyökännyt sinne. Eksyin Vedenheimon maille. Tämä on niin vietävän sokkeloinen paikka. Minut lähetettiin tuomaan lisää taistelu- ja parannustarpeita Tulenheimolle.

Hän viittasi nurkkaan, jossa oli pieniä nahkasäkkejä. Sydämeni sykähti. Olimme matkalla oikeaan paikkaan. Nimittäin kotiin, Sitten säikähdin. Miten Rastassilmä, Auringonsäde ja muut pärjäsivät sodan keskellä. Ei kai kukaan heistä ollut loukkaantunut tai varsinkaan *kuollut*. Sitten kuitenkin ryhdistäydyin ja sanoin reippaasti:

- Kiitos!
- Eipä kestä. Mistä kiittelet?
- Pelastit henkemme.
- No, ole hyvä, mies vastasi.

Kerroin hänelle koko tarinan jonka aikana hän pudisteli monta kertaa kiivaasti päätään ja hymähteli partaansa huolestuneen oloisesti.

- Kuulin sinusta Vanhimmalta. Olet rohkea tyttö, hän sanoi lopuksi.

Kiitin kohteliaisuudesta ja menin kertomaan uutiset Saniaissilmälle, joka oli noussut istumaan ja katseli ympärilleen.

- Sehän on loistavaa! Nyt, kun kaikki heimot ovat samassa paikassa voimme viimein julistaa rauhan ja tuoda takaisin Maanheimon! Saniaissilmä huudahti innoissaan.

Melkein koko loppuajan istuimme hiljaa. Välillä Saniaissilmä ähkäisi hiljaa kivusta ja vaihtoi asentoa. Minä käperryin Toivon viereen makaamaan ja pian jo nukahdin melko levottomaan uneen.

- Herätys, Saniaissilmän lempeä ääni tunki uneeni. Nousin ylös ja huomasin, että olimme tosiaan tulleet perille. Tunnistin tutun korkean puun, joka oli harvinainen näin pohjoisessa. Kauempaa kuului meteliä. Ohi singahti nuoli aivan Saniaissilmän korvan vierestä.

- Varo! Huusin Saniaissilmälle.
- Huh, se meni läheltä, Saniaissilmä huokaisi.

Laskeuduin alas reestä. Saniaissilmä voihkaisi, kun hän tuli perässäni. Hän horjahti rajusti. Minä ryntäsin hänen luokseen auttamaan.

- Oletko kunnossa? Kysyin huolestuneena.
- Olen minä, Saniaissilmä ähkäisi.

Lähdimme kävelemään aukion suuntaan, minä tukien Saniaissilmää. Joka puolelta kuului huutoja, ja aukiolla makasi monta haavoittunutta. Olimme saapuneet keskelle taistelua. Hiippailimme metsän suojiin, jotta kukaan ei näkisi meitä. Osoitin Saniaissilmälle kotaa, jossa luki: ASEVARASTO.

Hän nyökkäsi. Kiersimme oppilaiden kodan takaa asevarastolle. Samassa oli kiljaista ääneen kauhusta. Olin juuri astunut johonkin, johonkin elävään. Tai ei se ehkä sittenkään elänyt. Katsoin alas, vaikken olisi halunnut. Maassa makasi... voi en olisi halunnut uskoa sitä... edessäni makasi: itse Vanhin. Hänen silmänsä olivat apposen auki ja kasvot valkoiset. Ne olivat vääntyneet kauhun irvistykseen. Suupielestä valui vaahtoa. *Mitä hänelle on tapahtunut?* Nuolta ei näy, joten häntä ei ole voitu tappa. Toivo tuli uikuttaen viereeni. Myös Saniaissilmä näytti tunnistavan tuon maassa makaavan henkilön. Hän kumartui ja silitti naisen harmaita hiuksia.

- Hänen aikansa on ohi. Hän oli jo niin vanha, Saniaissilmä sanoi, ja silitti olkapäätäni.

Siinä samassa edestäni viuhahti nuoli. Juoksimme asevaraston taakse ja hivuttauduimme varovasti sisään. Hengitin raskaasti. Pimeässä varastossa ei ollut kauheasti

aseita. *Ne ovat varmaankin käytössä, ajattelin kauhistuneena.*

- No mitäs nyt tehdään? Saniaissilmä kysyi.
- Mennään ulos Puhujankivelle ja ilmoitetaan, että Timantti on saatu kokoon ja Vanhin on kuollut, minä sanoin sen enempää miettimättä.
- Oletko hullu, sinä...Saniaissilmä yritti, mutta minä olin jo ulkona juoksemassa kohti puhujankiveä laukku kainalossa.

21. luku

Kukaan ei huomannut minua kaikkien ihmisten ja nuolien keskeltä, kun hiivin Puhujankiven juurelle ja kampesin itseni ylös. Jokunen ihminen kääntyi katsomaan ja pysähtyi tyystin suu auki kuin linnunpoikasella. Saniaissilmä kurkisteli varastosta Toivo takanaan ja yritti viittilöidä minulle, mutta en kiinnittänyt heihin huomiota.

- Huomio kaikki! Minulla on hallussani Timantti, jossa on kaikkien heimojen Timantin sirpaleet, sanoin kuuluvalla äänellä.

Yhä useampi kääntyi katsomaan minua, ja vaikka taistelu riehui yhä kauempana ympärilläni oli kertynyt jo melko suuri joukko ihmettelijöitä, jotka osoittelivat minua ja supisivat, vaikka olivat juuri taistelleet kuin pedot.

- Tässä se...olin aikonut kaivaa sen esille, mutta Timantti oli kadonnut.

Väkijoukko supisi hämmentyneenä.

- Missä se on? Missä se on? Mutisin hädissäni.

Taistelun melske ja ihmisten supina olivat enää vain etäisiä kaikuja. Mielessäni kirkui vain ääni: *Missä se on?!*

Etsin hätääntyneenä katseellani Saniassilmää, mutta häntä ei näkynyt.

- Tuota, mutisin hätäisenä.

Muuta en ehtinyt sanoa, sillä siitä alkoi kaaos. Ihmiset rynnistivät minua kohti ja karjuivat kaikenlaista.

- Huijari!
- Valehtelija!
- Sinä vain haluat hämätä meitä, petollinen pentu!
- Me emme tuohon halpaan mene!

Silloin tajusin, miten typerä olin ollut. Ryntäsin pakoon. Hyppäsin Puhujankiveltä alas, mutta silloin joku tarrasi minua olkapäästä. Kiljaisin säikähdyksestä. Se joku lähti retuuttamaan minua pää alaspäin. *Tämä on minun loppuni. Nyt minä kuolen, ja tehtävä ei pääse päätökseen. Ja missä se Timantti on? Minä tarvitsen sitä. Kuka sen on voinut viedä?*

Silloin tunsin, kuinka joku tarttui minua kädestä. Sitten kuului ulvaisu, ja minä putosin päistikkaa maahan selälleni.

- Auuh! Ulvaisin.

Silloin joku toinen tarttui minua ranteesta, mutta tämä puristus oli tuttu.

- Rastassilmä! Kiljaisin helpottuneena.
- Nyt juokse! Heti! Mene niin kauas kuin voit! Sinä et ole täällä turvassa, Rastassilmä sanoi silmät vauhkoina pyörien.

- Miksi? Kysyin.
- Ei kysymyksiä. Toivo tulee mukaasi. JUOKSE! Hän karjaisi.

Minä pinkaisin juoksuun. Väistelin ihmisiä, jotka joko taistelivat tai rynnivät kohti Puhujankiven melskettä. Oikaisin metsän läpi, ja onnekseni kukaan ei ottanut minä uudelleen kiinni. Selkää ja päätä särki tipahduksen jäljiltä, mutta siitä en välittänyt nyt. Minun oli vain löydettävä Toivo, ja karattava täältä. Niin kauaksi kuin vain voisin. *Voi miten kaikki kääntyi näin mutkikkaaksi. Ja missä se Timantti on? Kuka sen on voinut viedä?*

Saavuin metsän toiselle puolelle. *Missä Toivo on? Olisiko minun pitänyt etsiä se ensin ennen kuin juoksin karkuun?* Löin kädellä otsaani. *Miten saatoin olla näin tyhmä?* Olin jotenkin ajatellut, että Toivo vain odottaisi minua. Miten olin voinut ajatella niin? Eihän Toivo tajunnut tätä hullunmyllyä. Ei sille oltu kerrottu. *Minun täytyy mennä takaisin.*

Lähdin tarpomaan takaisin sitä hullunmyllyä, jota olin alunperin lähtenyt pakenemaan.

En ollut ehtinyt, kuin vasta metsän puoleen väliin, kun takaani kuului rapinaa. Käännyin katsomaan ja huomasin Vedenheimon taistelijan, jonka nenästä vuoti rutkasti verta. Hänen lyhyet tummat hiuksensa olivat aivan sekaisin. Säikähdin ja kyykistyin lähimmän mättään taakse pidättämään hengitystä ja toivomaan, ettei hän huomaisi minua. Mies käveli ohi, ja kun hän oli hävinnyt puiden taa,

uskalsin taas hengittää ja jatkaa matkaa, mutta hieman varovaisemmin.

Viimein saavuin takaisin taistelualueelle. Edelleen joka paikasta kuului tappelun ääniä ja en uskaltanut edes katsoa Puhujankiven suuntaan, sillä pelkäsin, mitä näkisin.

- Toivo! Huusin.

Silloin huomasin takanani olevassa metsässä liikettä.

Saniaissilmä! Olin aivan ihmeissäni. *Mitä hän tekee täällä?*

- Saniaissilmä! Huusin, mutta hän vain vilkaisi minua nopeasti ja lähti sitten juoksemaan.

Outoa. Ei lainkaan Saniaissilmän tapaista.

- Saniaissilmä odota! Huusin hänen peräänsä ja lähdin juoksemaan.

Samassa huomasin Toivon, joka lähestyi minua kovaa vauhtia. Jos en mitenkään väärin tulkinnut, näytti siltä, kuin Toivo olisi ollut vihainen. Hyvin vihainen.

- Toivo! Huusin onnellisena ja ryntäsin sen luokse.

Toivo nuolaisi minua nopeasti nenänpäästä ja ryntäsi sitten samaan suuntaan, mihin Saniaissilmä oli juuri kadonnut. Se murisi uhkaavasti. *Mitä oikein on tekeillä?*

Ryntäsin Toivon perään, ja olin kompastua kaatuneeseen vartijaan, joka makasi maassa naama verisenä. En ehtinyt jäädä kauhistelemaan asiaa. Minulla oli kiire. Kaikki ei tosiaan ollut hyvin. Ja minulla oli paha aavistus siitä, että se liittyi jotenkin Saniaissilmän ja Toivon outoon käytökseen...

22. luku

Juoksin ja juoksin ja yritin vain säilyttää Toivon viuhkovan hännänpään näköetäisyydellä. Se oli vaikeaa, sillä puita oli paljon ja Toivo kulki hirmuista vauhtia. *Mitä sillä oikein on mielessä?*

Taistelun melske kuului edelleen melko kovaa, mutta en kiinnittänyt siihen huomiota. Olin jo niin hengästynyt, että hengitys aivan pihisi ja kurkkuuni sattui kamalasti.

- Toivo pysähdy, kähisin.

Toivo ei kuunnellut, vaan jatkoi juoksuaan. Minä istahdin maahan tasaamaan hengitystäni. En vain jaksanut enempää.

Yhtäkkiä Toivokin pysähtyi. Se alkoi murista. Puulle. Ihmettelin, mikä siihen oli mennyt. Sitten huomasin helman heilahtelevan puun takana. Siellä oli joku. Mutta kuka?

Nousin seisomaan. Hengitykseni oli viimein tasaantunut sen verran, että pystyin taas kävelemään. Menin lähemmäs. Toivo murisi edelleen. Hengitystäni pidättäen katsoin puun taakse. Siellä, tukka sotkuisena takkupehkona ja toinen helma repeytyneenä, vihreät silmät pelokkaasti pälyillen istui...

- Saniaissilmä! Mitä sinä teet? Minä huudahdin ihmeissäni.

Saniaissilmä ei vastannut kysymykseen, vaan alkoi voihkia.

- Aih! Ouh!
- Mihin sinua sattuu? Kysyin huolestuneena.
- Ne vanhat vammat. Auh! Niihin sattuu kamalasti, Saniaissilmä voihi.
- Anna kun autan, sanoin, lähestyin Saniaissilmää.
- Ei! Saniaissilmä karjaisi niin kovaa, että Toivo perääntyi kauemmas.
- Selvä, ei väkisin, sanoin kummissani Saniaissilmän käytöksestä.

Saniaissilmä kamposi itsensä ylös ja suoristeli helmojaan.

- Lähdin pakoon sitä kaaosta, ja Toivo kai halusi mukaan ja...Saniaissilmän lause jäi kesken, sillä Toivo hyökkäsi sen päälle kamalasti muristen.
- Toivo, mitä sinä...? Minunkin lauseeni jäi kesken, sillä yhtäkkiä Saniaissilmän viitan alta pullahti esiin...

TIMANTTI! Tuijotin Saniaissilmää täysin ällistyneenä. En voinut uskoa, että tämä edes oli totta. En ymmärtänyt enää mitään. Istahdin hankeen Toivon ja Saniaissilmän edelleen tapellessa raivokkaasti. Silmäni olivat varmasti lautasen kokoiset.

Toivo oli kai huomannut tilanteeni, sillä se kiskaisi itsensä irti tappelusta turkki sekaisin ja veressä. Sanaissilmä huohotti maassa. Sitten hän huomasi Timantin ja henään tuli eloa. Hän lähestyi Timanttia, mutta siinä vaiheessa minäkin heräsin hetkellisestä oudosta tilastani, ja ryntäsin Timantin päälle. Saniaissilmä hyppäsi päälle ja räähkyi:

- Anna SE minulle! Minä tarvitsen sitä paljon enemmän kuin sinä!
- Ei! Se kuuluu kaikille! Mikä sinuun on mennyt!? Oletko seonnut! Kiljuin.

Siihen Saniaissilmä ei enää vastannut. Tunsin kuinka paino lähti päältäni. Kohottauduin varovasti. Toivo istui katsellen tuimasti Saniaissilmää, joka nyyhkytti niin rajusti, että hartiat hytkyivät.

- Minä...minä, hän sopersi, muttei pystynyt sanomaan enempää, sillä raju nyyhkyys vavisutti taas häntä.

Tunteet mylläsivät mielessäni. Toisaalta olin tosi vihainen Saniaissilmälle. Toisaalta säälin häntä. En tiennyt, mitä tehdä tai sanoa. Siksi olin vain hiljaa, ja annoin Saniaissilmän kertoa, mitä oli tapahtunut:

- Silloin, kun Maanheimo tuhoutui ajattelin, että koston vielä jollakin tavalla kaikille. Sitten, kun tapasin sinut ajattelin, että nyt minulla on täydellinen tilaisuus kostaa. Niinpä minä lyöttäydyin seuraasi. Onneksi kaikki meni hyvin ja saimme Timantin. Olin sinusta aidosti ylpeä. Olen edelleen hämmentynyt, miten rohkea ja fiksu tyttö sinä olet.

No, mutta kun astuimme jouduimme Vedenheimolaisia vastaan ajattelin, että nyt toivo on

menetetty. Mutta sitten! Ihmepelastus! Se oli uskomatonta. No, sitten kun autoit minua pois silloin reestä, tekohorjahdin ja nappasin Timantin laukustasi ja piilotin viittani sisään. Alunperin minun oli tarkoitus karata niin pian kuin suinkin, mutta sitten sinä menit Puhujankivelle ja kävi niin kuin kävi. Annoin niille ystävillesi ohjeet mennä auttamaan sinua, sillä aikaa, kun minä etsisin Timanttia. Tarkoitukseni oli karata silloin, mutta sitten Toivo, tuo uskomattoman viisas eläin hoksasi aikeeni ja lähti perääni. Ja lopun sinä näitkin.

Nyt Saniaissilmä oli lakannut itkemästä, mutta hänen kasvonsa punoittivat edelleen. Minä tuijotin häntä suu ammollaan. Olin aivan hämmentynyt siitä, miten uskomattoman hyvin hän oli onnistunut minua huiputtamaan. Olin koko ajan uskonut ja luottanut häneen. Pitänyt häntä eräänlaisena mummona.

- En edes nyt tiedä, miksi tein näin. Kai ahneus ja katkeruus veivät voiton. Mutta sitten, kun sinä sanoit: "Oletko hullu?" Jokin kolahti, Saniaissilmä sanoi ja hänen silmiinsä tulvi jälleen kyyneleitä.
- En tiedä mitä ajatella, sanoin vain.
- Ymmärrän. Mutta ainut toiveeni olisi, että pitäisimme tämän asian kahden keskeisenä, Saniaissilmä sanoi.

Hän pyyhkäisi naamaansa kämmenellään, jossa oli suuri luomi. Olin vasta nyt huomannut sen. Sen muoto näytti jotenkin tutulta, mutta en saanut päähäni miksi. En kuitenkaan jäänyt miettimään asiaa sen enempää vaan sanoin Saniaissilmälle:

- Lupaan, etten kerro, kunhan sinä et enää juoni.
- Lupaan sen. Pikkurillivalalla, Saniaissilmä sanoi ja ojensi pikkurillinsä.

Se kiertyi omani ympärille. Hetken aikaa vain puristimme pikkurillejä toisiaan vasten. Sitten Saniaissilmä irrottautui ja sanoi:

- No niin. Meidän on keksittävän erittäin hyvä peitetarina.

Niin me suunnittelimme tarinan, jonka mukaan olin juossut Toivon kanssa metsään ja löytänyt Saniaissilmän Timantin kanssa. Hän oli löytänyt sen metsästä haudattuna maahan. Syyllistä ei ollut näkynyt.

Kun tarinamme oli mielestämme tarpeeksi uskottava, lähdimme takaisin kohti Tulenheimon leiriä. Pelkäsimme koko matkan mitä näkisimme, mutta yllätykseksemme, oli aivan hiljaista. Ihmisetkin olivat poissa. Paitsi kaksi. Ne seisoivat keskellä aukiota. Ja minä tunsin ne ihmiset.

- Auringonsäde ja Rastassilmä! Minä kiljahdin ja juoksin heidän luokseen.

He ottivat minut suureen ryhmähalaukseen, ja hetken aikaa me vain halusimme toisiamme. Saniaissilmä hymyili sivummalla onnellisen, mutta surullisen näköisenä.

Lopulta irrottauduin halauksesta ja ryntäsin Saniaissilmän luokse. Halasin häntäkin ja sen jälkeen otin laukusta Timantin. Molempien kasvattivanhempieni suut loksahdivat auki. Timantti säihkyi ja kimmelsi. Se oli uskomattoman kaunis.

- Sinä, sinä tosiaan teit sen, Rastassilmä haukkoi henkeään.

- Olisipa Vanhin näkemässä, Auringonsäde jatkoi kaihoisasti.

Olimme kaikki hetken hiljaa. Sitten Auringonsäde kysyi:

- Missä Timantti oli?

Kerroin koko sepittämämme kertomuksen heille. He olivat kummissaan, mutta uskoivat silti. Sitten minä vuorostani kysyin:

- Mihin kaikki menivät? Loppuiko sota?
- Kyllä ja ei. Me neuvottelimme ja sovimme, että näemme huomenna Kokouspaikassa keskipäivän aikaan. Ja silloin selvitämme kaiken. Pelkäsimme toki, löytyykö Timantti, ja jatkuuko sota, Auringonsäde kertoi.
- Hyvin toimittu! Minä huudahdin.
- Missä kaikki Tulenheimolaiset ovat? Saniaissilmä kysyi kummissaan.
- Kaikki ovat kodissaan. Kukaan ei oikein uskalla olla ulkona, Rastassilmä.
- Ja niin menemme mekin! Meillä on kaikilla erittäin rankka päivä takana ja tarvitsemme lepoa ja hyvää ruokaa. Joten nyt, kaikki kootaan ja minä lämmitän teille porokeittoa! Auringonsäde sanoi.

Ja niin me lähdimme kohti tuttua kotaa, josta minä oli tämän seikkailun aloittanut. Mutta seikkailu ei ollut vielä loppunut. Ei, vielä oli PALJON tehtävää.

23. luku

Astuin ovesta ulos kirpeään pakkaseen. Oli vielä pimeää. Syömäni puuro kieppui vatsassa kuin väkkärä. Jännitti. Kohta minun pitäisi mennä tuhatpäisen yleisön eteen ja kertoa ennustuksesta. Uudestaan. Tällä kertaa toivottavasti paremmalla menestyksellä. Rastassilmä ja Auringonsäde tulivat perässäni. Samoin Toivo. Oli antanut senkin tulla mukaan, sillä sillä olisi ollut mutten tosi yksinäistä.

Reki odotti jo. Istuimme kyytiin. Toivo meni lattialle makaamaan. Ympärillämme oli ainakin kymmenen rekeä, jotka kaikki olivat täynnä ihmisiä. Samaan rekeen tuli meidän lisäksi kahdeksan ihmistä. Yksi pikkupoika istui lattialla ja leikki puuautolla. Katsoin häntä. Näky hymyilytti minua. *Tuo pikkupoika on niin huoleton, eikä sen tarvitse murehtia mistään. Olisinpa minäkin vielä yhtä pieni,* ajattelin kaihoisasti.

Jonkin ajan päästä, reki nytkähti liikkeelle. Lyhdyt heiluivat, kun reet lähtivät peräkanaa kohti metsää. Aina välillä, joku susista ulvahti varoittavasti ja silloin kiristettiin

vauhtia. Pakkanen nipisteli poskia ja nenää. Tuntui, että ne voisivat millä hetkellä hyvänsä tipahtaa reen lattialle.

Matka kului hiljaisuuden vallitessa. Jopa tuo pieni poika, joka oli nimeltään Rouskunenä, oli hiljaa. Lopulta saavuimme perille. Jalat ja peppu olivat jäässä ja oli helpottavaa päästä pois reestä jaloittelemaan. Paikalla oli kauheasti ihmisiä. Kaikki olivat kuta kuinkin omien heimojensa parissa ja tunnelma oli jännittynyt ja latautunut. Kun saavuimme paikalle, kaikki kääntyivät katsomaan. Varsinkin minua, tyttöä, joka oli ilmoittanut Puhujankivellä rauhasta, jota ei ollut sitten tullutkaan. Suurin osa väisti, kun Tulenheimo saapui, mutta osat supisivat paheksuvasti ja mulkoilivat suuntaani. Hyppäsin suurelle kivelle ja otin laukustani Timantin. Yleisö kohahti. Ilmeisesti he eivät olleet uskoneet, että koko Timanttia oli olemassa. Rykäisin kovaa. Kaikki hiljenivät yllättävää kyllä. Sitten aloitin:

- Hyvät Tulenheimo, Ilmanheimo, Vedenheimo ja Maanheimo!

Maanheimo nostatti kohahdusten aallon väkijoukossa.

- Hetkinen, miten sinä tiedät tästä? Eikö se pitänyt kadottaa puheista ja kartoista jo kaksikymmentä vuotta sitten? Yksi Vedenheimolainen kysyi.
- En voi paljastaa tiedonlähdeäni, mutta Maanheimo on yhtä lailla heimo kuin kaikki muutkin.

Ymmärsittekö? Koko sota oli väärinkäsitys.

Joukosta kuului muminaa. Jotkut nyökkäilivät, mutta toiset pudistelivat päätään ja kurtistelivat kulmiaan. Joku yritti huutaa jotain pilkkaavaa, mutta vieressä oleva tönäisi

hänet kumoon, ennenkuin hän ehti sanoa mitään. Odotin, että kaikki kuuntelivat, ja sanoin sitten:

- Tämä Timantti lopettaa sodan. Me olemme tämän yhdessä koonneet. Sitä tullaan säilyttämään täällä.

Lisää hyväksyvää nyökkäilyä. Olin ihmeissäni siitä, miten hyvin he kuuntelivat minua, pientä lasta.

- Ja lisäksi! Minä huusin. Maanheimosta tulee taas oikea heimo!

Kaikki hiljenivät. Ilmanheimosta kuului hyväksyvää muminaa. Vedenheimossa sen sijaan supistiin kiihtyneesti.

- Mutta se asia on jo mennyttä! Joku huusi.
- Ei ole! Se oli joillekin hyvin tärkeä. Se oli joillekin koti. Ajatelkaa, jos teiltä yhtäkkiä vietäisiin koti?

Yleisö hiljeni, kuin mieltäksen.

- Onko teistä joku Maanheimosta peräisin? Kysyin.

Aika moni Vedenheimolainen ja pari Ilmanheimolaistakin nosti kätensä.

- Haluatteko te oman heimon? Kysyin.
- Kyllä! He vastasivat.
- Selvä, ja tämän heimon Vanhimmaksi tulee Saniaissilmä, sanoin.

Olimme suunnitelleet tämän etukäteen. Saniaissilmä tuli eteen ja kumarsi.

- Tämä on kunnia, hän sanoi ja joukko hurrasi.

Huomasin hänen silmissään kyneleitä. Minä nyökkäsin hänelle.

- Lisäksi, olemme eilen illalla äänestäneet Tulenheimolle uuden Vanhimman. Edellinen Vanhin kuoli eilen

traagisesti sodassa ja me kaikki kunnioitamme hänen muistoaan.

Hetkeksi tuli hiljaista ja monilta suunnilta kuului myötätuntoisia ääniä.

Kun hiljaisuutta oli jatkunut jonkin aikaa, joku Ilmanheimolainen kysyi varovasti:

- No, kuka se uusi Vanhin on?
- Se olen minä. Mutta koska olen alaikäinen, Auringonsäde hoitaa tehtäväni siihen asti, kunnes täytän viisitoista.

Viimeistään siinä vaiheessa katsoja joukko räjähti. Kuulu huutoja; hämmentyneitä ja yllättyneitä, mutta myös vihaisia ja tuntui siltä, että puut voisivat lentää juuriltaan milloin tahansa äänen voimasta. Minä olin hämilläni, enkä tiennyt mitä sanoa. Sitten kuitenkin rohkaistuin ja huusin:

- No, onko se kaikille OK?!

Ilmanheimon Vanhin astui eteen ja sanoi:

- Me kunnioitamme Tulenheimon päätöstä ja hyväksymme uuden Vanhimman.

Sitten hän vielä vinkkasi minulle silmää ja näytti peukkua.

Seuraavaksi Vedenheimon Vanhin astui eteen ja sanoi:

- Kai me sen hyväksymme. Ja hyväksymme myös Maanhemon paluun.

Sitten hän jopa hymyili, ennen kuin poistui kahden vartijan käsipuolella kauemmas.

Viimeistään siinä vaiheessa tunnelma laukesi. Ihmiset eri heimoista alkoivat jutella keskenään ja sekoittua yhdeksi massaksi.

- En osannut odottaa tällaista, sanoin ihmeissäni Saniaissilmälle.

Hän vain hymyili ja taputti olkapäätäni.

Kun laskeuduin alas, Tulenheimolaiset ottivat minut käsivarsilleen ja heittivät ilmaan samalla hurraten. Olin hetken aikaa niin onnellinen, etten muistanut mitään huolia tai murheita. Tällaista en ollut koskaan kokenut. En koskaan. Ihmiset hurrasivat ja hymyilivät. Minulle tuli todella onnellinen olo. *Kyllä tämä tästä järjestyy*, ajattelin.

Lopulta heimolaiseni laskivat minut alas. Sain osakseni monta selän taputusta ja hurraa huutoa.

- Missäköhän olisin nyt, jos en olisi lähtenyt hakemaan Timanttia? Kysyin hiljaa Saniaissilmältä.
- Jaa, sitä minä en osaa sanoa, mutta sanoisin, että olisit silti elossa. Olet niin uskomattoman viisas, Saniaissilmä sanoi minulle vinkaten silmää.
- Emme olisi tässä ilman Toivo, sanoin ja katsoin hyväksyvästi ystävääni, joka haisteli maata ja oli melko hämmentynyt hajujen sekamelskasta.
- Se on kyllä totta. Toivolle ehdottomasti kuuluisi osa tästä kunniaista, Saniaissilmä nyökkäsi.
- Kolminkertainen eläköön huuto Toivolle! Minä kiljaisin.

Kaikki tuntuivat ymmärtävän yskän. Pian koko metsä raikui:

- Hurraa Toivo! Hurraa! Hurraa!

Hetken aikaa juhlinta vielä jatkui. Sitten Ilmanheimon Vanhin nousi Isolle kivelle, ja sanoi:

- Meidän täytyy lähteä. Kiitän tästä tilaisuudesta koko hei moni puolesta.

Kuului hyväksyvää muminaa ja Ilmanheimon vaaleanharmaa hajanainen jono lähti kohti odottavia rekiä.

- Mekin tästä lähdemme, sanoi Vedenheimon Vanhin.

Vedenheimolaiset poistuivat ja Tulenheimolaiset jäivät vielä paikalle jutustelemaan. Toivo istahti viereeni ja minä painoin naamani sen turkkiin.

Olisivatpa vanhempani olleet näkemässä, ajattelin haikeana.

24. luku

Laskeuduin reestä. Toivo hyppäsi perässäni. Rutistin sitä.

- Meillä on juhlat nuotiolla sinun kunniaksesi, Auringonsilmä tuli sanomaan minulle.
- Mene sinä edustamaan minua, haluan olla hetken yksin, sanoin hänelle.
- Selvä, Auringonsilmä sanoi.

Toivo perässäni kävelin metsään. Siellä olin leikkinyt niin monet kerrat Toivon kanssa. Muistot tulvivat mieleeni. Istahdin maahan. Toivo tuli viereeni ja painoi päänsä kylkeeni. Huokaisin. Ajattelin kaikkea sitä tapahtunutta. Näin lyhyen ajan sisällä olin kokenut vauhdikkaan seikkailun. Koko juttu tuntui melkein kuin sadusta tempaistulta. Ja nyt, olin tehnyt sen mitä olin lähtenyt tavoittelemaan, saanut aikaiseksi rauhan. Tai melkein ainakin. Maanheimon asiat olivat vielä järjestämättä, mutta nekin saataisiin kuntoon. Aivan varmasti.

Revontulet aloittelivat tanssiaan taivaalla. Vihreän seuraan liittyi violetti ja ne pyörähtelivät yhdessä. Vuoroin

valssasivat vuoroin aloittivat riehakkaan rumban. Toivo ja minä katselimme taivaan valonäytelmää. Kuu tuli näkyviin pilvien takaa. Se loisti kirkkaana, niin kirkkaana että sitä oikein häikäisi katsoa.

Toivon turkki lämmitti. Kävin makaamaan. Toivo asetti kuononsa mahani päälle ja alkoi tuhista. Tuhina rauhoitti ajatukseni ja minäkin nukahdin.

Havahduin kaukaa kuuluviin ääniin. *Kauanko olin nukkunut?* Ehkä puoli tuntia? Tai vartin? Revontulet loimusivat edelleen taivaalla.

Toivon korvat nousivat pystyyn. Nousin ylös. Jalat tuntuivat jääkalikoilta. Tummat ripseni olivat jäätyneet ja kuuraiset. Puistelin lunta vaatteistani.

- Tule, meidän pitää lähteä juhliin, huikkasin hiljaa Toivolle.

Kävelimme kohti kotia. Kotia, ja sen tuhansia valoja. Siellä oli minun perheeni. Minun kotini. Ja ystäväni Toivo.

